TÜSTAV
ARŞİVİ
Bülent Tuna
Bağışı

Günlük
Siyasi
Gazete

Bağımsızlık, Demokrasi, Sosyalizm Yolunda

Gerçek

SAYI 119
27 EYLÜL 1979
PERŞEMBE
500 Kuruş

Demokrasi güçlerinin eylem birliğine doğru

Baştürk

«Demokrasi güçlerinin karşı karşıya bulunduğu tehlike ve tehditlere karşı eylem birliği yapma görüşmelerinin hayata geçirilmesi yolunda çalışmalar başladı»

Gazioğlu

«Grupçuluk-sekterlik bir yana konulmalı, faşizm tehlikesi dayattığında demokratik hakları korumanın sosyalistler için baş görev olduğu unutulmamalıdır»

Apaydın

«Ortak direniş eylemlerinin yasalara uygun biçimde şimdiden saptanması gerekmektedir. Yarın çok geç olabilir ve gösterilecek savsaklamaların sorumluluğu da tarih önünde altından kalkılamıyacak kadar ağırlaşabilir».

14 Ekim seçimlerinin yaklaştığı, faşizm tırmanışının arttığı ve seçimlerden sonra bir ara rejim kurulması için egemen çevrelerin var güçleri ile çalışarak görüş ve eylem birliğine vardıkları şu günlerde, demokrasi güçleri de bu tür gelişmelere karşı mücadeleyi yoğunlaştırmak için eylem birliği çabalarına hız verdiler.

11-12 Ağustos günleri Eskişehir'de yapılan Demokratik platform toplantısında alınan ilke kararları doğrultusunda DİSK, TÖB-DER ve TMMOB'nin liderliğinde 29 Eylül'de Eskişehir, Ordu ve Bitlis'de «faşizmi protesto ve memurların ekonomik ve demokratik haklarının sağlanması için» büyük kitle gösterileri yapılacağı daha önce gazetemizde bildirilmişti.

Kitlelerin anti-faşist eylemlere hazırlandığı bu günlerde gazetemiz DİSK, TÖB-DER Genel Başkanlarına ve İstanbul Barosu Başkanına demokratik mücadelenin önemli sorunlarıyla ilgili sorular yöneltti. **«Demokrasi güçlerinin karşı karşıya bulunduğu tehlike ve tehditlere karşı ne yapmalı? Eylem birliği nasıl kurulabilir?»** sorusuna DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk şu cevabı verdi: «Olağan yönetim kurulumuz özellikle 11-12 Ağustos tarihlerinde Eskişehir'de yapılan demokratik platform toplantısında alınan eylem birliği kararlarını görüşecek ve demokrasi güçlerinin karşı karşıya bulunduğu tehlike ve tehditlere karşı eylem birliği yapma görüşmelerinin hayata geçirilmesi için karar alınacaktır.»

Salı günü yapılan DİSK olağan yönetim kurulu toplantısında yaptığı açıklamada, Türkiye İşçi sınıfının bu seçimlere sosyalist hareketin birliğini sağlamış bir partiden yoksun olarak girdiğini

Devamı s. 5, sütun 1'de

DİSK Yönetim Kurulu 4. Olağan Toplantısı

- **BAŞTÜRK: «Türkiye işçi sınıfı seçimleri tek kurtuluş yolunun SOSYALİZM olduğunu bilerek değerlendirecektir.»**
- **DİSK Genel Başkanı, tekellerin sosyal demokrasiden vazgeçtiklerini, yeni hükümet modelleri aradıklarını söyledi.**

Salı günü başlayan DİSK Yönetim Kurulu 4. olağan toplantısında konuşan DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk, ülkenin içinde bulunduğu ekonomik, toplumsal ve siyasal koşulların geçtiğimiz aylara oranla daha da zorlaştığını belirtti.

Hayat pahalılığının yüzde 70'i aştığını, işsizliğin yüzde 20'ye yaklaştığını söyliyen Baştürk fiyatlar ve kiralar hızla artarken, gerçek ücret ve maaşların düştüğünü, yokların ve kuyrukların arttığını dile getirerek, toplu işten çıkarmalar, lokavtlar, grev ertelemelerinin birbirini izlediğini açıkladı.

Sıkıyönetim ortamında demokratik hak ve özgürlüklerin daha da kısıtlanmak istendiğini, sendikaların, demokratik örgütlerin basıldığını, sendikal çalışmaların çeşitli biçimde engellendiğini, faşist saldırı ve cinayetlerin giderek arttığını anlatan Baştürk, egemen sınıfların yükselen devrimci muhalefeti engellemek için her yola baş vurduklarını söyledi.

Baştürk, ülkemizin içinde bulunduğu duruma gelinmesinde, gelmiş geçmiş bütün iktidarların sorumlu olduğunu belirttiği konuşmasında, CHP'yi eleştirerek, DİSK'in 1973 ve 1977 seçimlerinde CHP'yi desteklediğini hatırlattı ve şunları söyledi: «İktidar sorunları emperyalist sistem içinde kalarak çözmeye çalışmış ve tekelci burjuvazinin istekleri ile çakışan IMF dayatmalarına teslim olmuştur. Grevli toplu sözleşmeli sendikalaşma hakkı isteyen bir kısım emekçilerin, haklarını tanımak yerine, katsayı ve yan ödeme oyunları ile oyalamaya girişmiştir.»

Emperyalizm ve ona bağımlı tekelci sermayenin bu günkü koşullarda kısa vadede «sosyal demokrasi»den de vazgeçer durumda göründüğünü söyliyen Baştürk, seçimlerin sıkıyönetim

Devamı s. 5, sütun 5'te

Gerçek Durum

Seçim Konuşmalarına Getirilen Sansür

Yüksek Seçim Kurulu aldığı bir kararla siyasal partilerin televizyon ve radyo konuşmalarının anayasaya uygun olması gerektiğini, bunu çiğneyen konuşmaların yayınlanmayacağını söyledi. YSK önceden banda alınan konuşmaların denetimden geçeceğini, canlı olarak yapılan yayında ise, Naipler Heyetinin gerek gördüğü anda müdahale ederek konuşmayı kesebileceğini belirtti.

Yüksek Seçim Kurulu'nun aldığı bu karar, tümüyle anti-demokratiktir. Bu doğrudan doğruya siyasal partilerin seçim konuşmalarına peşin **sansür** getirmek anlamına gelir.

YSK kararının demokrasiyle ve demokratik hukuk ilkeleriyle bağdaşmayan ana noktalarını şöyle sıralayabiliriz:

- Burjuva demokrasilerinde genel oy demokratik bir haktır. Ve bu hakkı burjuvazi **kendiliğinden bağışlamış** değildir. 19'cu yüzyılda özellikle Avrupa işçi sınıfı ve Avrupa halkları genel oy hakkını elde etmek için kahırlı mücadeleler vermişlerdir. Ancak bu mücadeleler sonucunda, seçmenlerin parlamento seçimlerinde oylarını diledikleri gibi kullanma, ya da hiç kullanmama hakkı sağlanmıştır.
- Seçmenler genel oy hakkını belli bir partinin ya da parti dışı bağımsız adayın lehine kullanma hakkına sahip olmalıdırlar. Seçmenler oy kullanıp kullanmamaya, kullanacaklarsa hangi partiyi ya da adayı tercih edecekleri konusunda tümüyle serbest olabilmek için, o partilerin ya da adayların seçim faaliyetlerinin, siyasal propagandalarının da tümüyle serbest olmaları gerekir.
- Dolayısıyla, genel oy hakkının **göstermelik** olarak değil, **demokratik** olarak hayata geçirilmesi ancak ve ancak seçimlere katılacak partilerin ve adayların **serbest siyasal çalışmasına** bağlıdır.
- Böylece bir siyasal parti, seçmenin genel oy desteğini sağlamak için bütün görüşlerini serbestçe açıklayabilmelidir.
- Gene aynı siyasal parti, gerekli gördüğü koşullarda, seçmenlerden **oylarını kullanmamalarını da isteyerek**, seçimleri boykot da edebilir. Demek ki, bir par-

Devamı s. 5,te

TSİP: «TÖB-DER'i desteklemek dayanışmanın gereğidir»

TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz yayınladığı bir bildiri ile emperyalizme ve faşizme karşı her zaman ön safta yürüyen eğitim emekçilerinin onların örgütü TÖB-DER'in üç ilde Bitlis, Eskişehir ve Ordu'da düzenlediği toplantıları desteklemenin vazgeçilmez bir demokrasi görevi, halk güçleri arasında dayanışmanın bir gereği olduğunu söylemiştir.

Kaçmaz'ın bildirisi şöyledir:

«Ülkemizde ilerici güçlerin ön safında yer alan öğretmenlerimiz bu niteliklerinden ötürü her zaman burjuva iktidarların hışmını çekmişlerdir. Emekçi halka aydınlık getirmek uğruna en zor

Devamı s. 5, sütun 5'te

Bank–Sen Genel Başkanının gözaltına alınması sendikalara yapılan bir baskıdır

- **DİSK'E BAĞLI SENDİKALAR, TÖB-DER VE TSİP OLAYI KINADI**

Bank-Sen Genel Başkanı Metin Denizmen'in sıkıyönetim tarafından dan gözaltına alınması, sendikal çalışmaya uygulanan yeni bir baskı olarak değerlendirildi ve demokratik güçlerin tepkisini çekti.

Metin Denizmen, Genel Başkanı olduğu Bank-Sen'in TÖBANK işverenine karşı yürüttüğü mücadele nedeniyle sendikasından 13 kişinin gözaltına alınmasını protesto etmek için Cumhurbaşkanına, Başbakana, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığına protesto telgrafı çekmişti.

Denizmen'in önceki gün öğleden sonra gözaltına alınarak ve akşam Ankara'ya götürülmesine bu telgraf gerekçe gösteriliyor. Bank Sen genel başkanı hâlen Ankara Sıkıyönetim komutanlığında gözaltında tutuluyor.

DİSK'e bağlı çeşitli sendikalar, TÖB-DER, TSİP ve diğer çeşitli kuruluşlar olayı kınayarak, bu uygulamanın sendikal haklara karşı yeni bir anti-demokratik girişim olduğunu belirttiler.

gedik

BATAN GEMİ

Türkeş, «Gemi batarsa hepimiz boğuluruz» demiş.

Öyledir, öyle!

Gemi batacak ve...

Faşizmin takası su almaya başladı bile.

tas

Kalıcı Eylem Birliği Yolunda Seçimlerde Anti-Faşist Dayanışma

- **Seçimlere katılan ve siyasal ağırlık taşıyan tüm ilerici güçlerin seçim kampanyalarının ortaklaşa eylemleri de kapsaması için çalışmalar sürüyor.**
- **Seçimlere Devrimci-Demokratlar'la birlikte katılan TSİP, seçim arenasında varolan ve siyasal önem taşıyan diğer ilerici güçlerle ortak eylem yapmayı benimsediğini belirtti ve seçimlerin sol içi bir yarış alanı olmadığını, tersine solun kalıcı eylem birliği ve merkezi siyasal işbirliği yolunda mutlaka değerlendirilmesi gerektiğini hatırlattı.**

İstanbul (Gerçek Haber Merkezi) — 14 Ekim seçimlerine katılan ve solda ağırlık taşıyan siyasal güçlerin seçim çalışmaları sürüyor.

Öte yandan, seçimlere ayrı ayrı partiler ve adaylar halinde katılan –ve solda ağırlık taşıyan– siyasi çizgilerin, yürüttükleri seçim kampanyalarının, ortaklaşa eylemleri de kapsaması yolundaki çalışmalar da sürüyor. Eylem Birliği'nin İlkelerin saptanmasına ve olanakların değerlendirilmesine çalışılıyor.

Bu konuda bilgisine başvurduğumuz TSİP Merkez Teşkilât Sekreteri ve Seçim Bürosu Başkanı Aydoğan Gezer şunları söyledi:

«Bildiğiniz gibi, aylarca önce, bizim dışımızdaki sosyalist çizgilere seçimlere birlikte girmek ve bu noktadan çıkarak, solun en geniş kapsamlı seçim blokunu oluşturmak üzere öneri getirmiştik. En geniş kapsamlı sol seçim platformu, solun dağınıklığından çıkış için önemli bir adım olacak hiç değilse kalıcı ve mer-

Devamı s. 5, sütun 5'te

Nedim Tarhan: «İstifaların kökeninde emek düşmanlığı vardır»

Ankara, (THA) — Köy-Koop Genel Başkanı Nedim Tarhan, «traktör dışalımı» konusunu görüşmek üzere Ankara'da toplanan birlik başkanları toplantısının açılışında yaptığı konuşmada, «bazı bakanların istifasının, bazı milletvekillerinin transferlerinin kökeninde sermaye vardır, emek düşmanlığı vardır» dedi.

Devamı s. 5, sütun 4.te

KİME KARŞI KARARLILIK

NATO tatbikatı sürüyor

- **«Kararlılık Gösterisi — 79» ismi verilen tatbikata Türkiye yarından itibaren katılacak.**

Ankara (a.a.) — NATO'nun sonbahar tatbikatlarından olan «Kararlılık Gösterisi-79» tatbikatı önceki gün başladı. Tatbikat Akdeniz ve Ege denizinde sürdürülecektir.

«Kararlılık Gösterisi-79» tatbikatı, katılan ülkelerin kara, deniz ve hava kuvvetleri ile takviye kuvvetlerinin katılmasıyla yapılıyor. Yapılan resmî açıklamaya göre, tatbikatın amacı güney bölgesinin desteklenmesi, manevra kabiliyetinin ve NATO dayanışmasının denenmesi ve gösterilmesidir. Tatbikat sırasında Ege denizinde kurulacak birleşik görev kuvveti Saros Körfezi'ne bir amfibi taarruz uygulaması yapacaktır.

Tatbikatın hava desteği Türk, İtalyan, Amerikan ve İngiliz Hava Kuvvetlerince sağlanıyor. Söz konusu hava desteği ile ilgili olarak ortak eğitimi gerçekleştirmek amacıyla tatbikata katılan ülkelerin hava birlikleri daha önce Türkiye'ye ve öteki ülkelerin askerî havaalanlarına gelmişlerdi.

13 Ekim Cumartesi günü sona erecek olan «Kararlılık Gösterisi-79» tatbikatına Türkiye yarından itibaren katılacaktır.

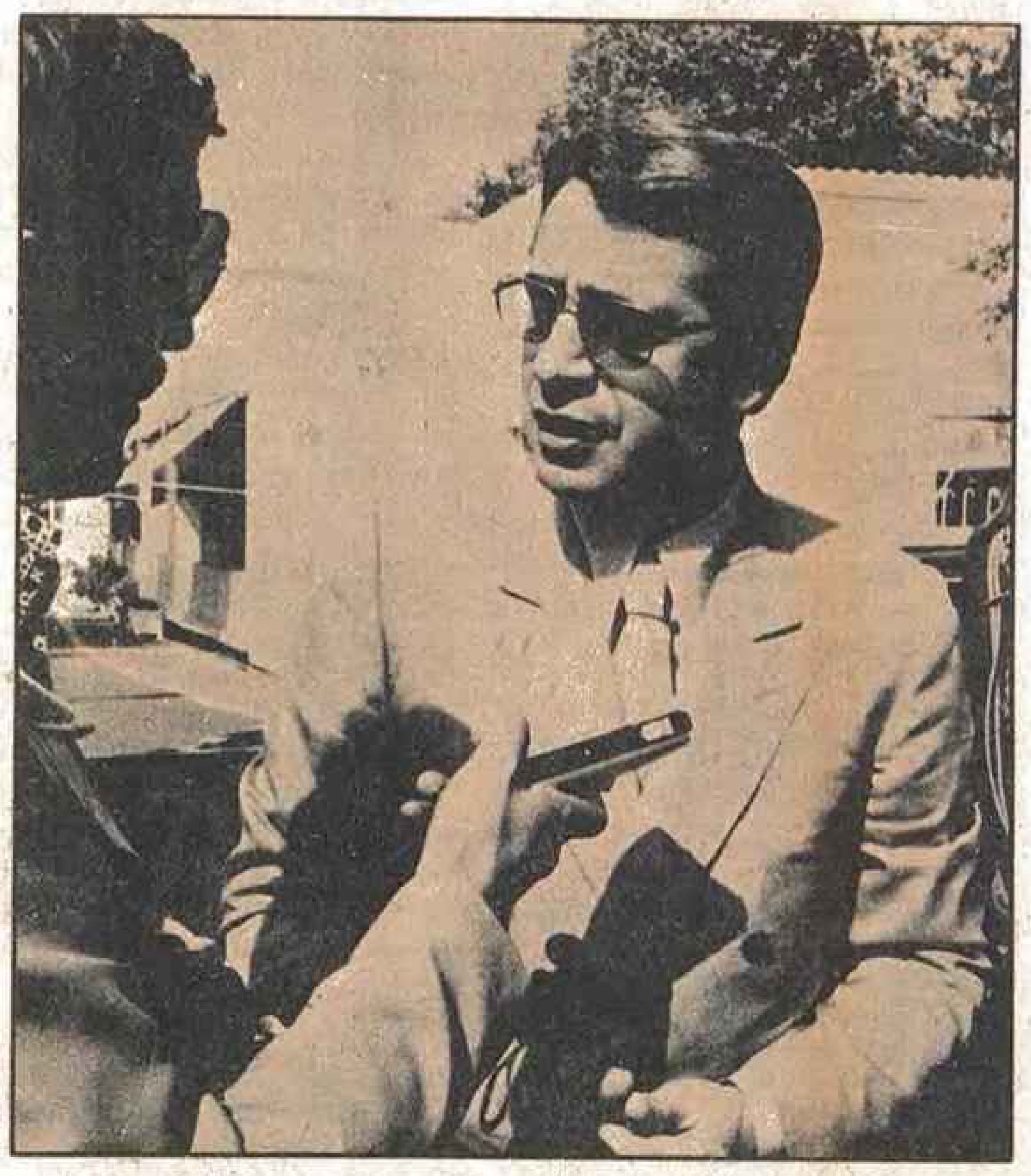

İÇİŞLERİ BAKANI SEÇİM GÜVENLİĞİ İÇİN CUMHURBAŞKANINA GÜVENCE VERİRKEN -

FAŞİST TERÖR ARTIYOR

İstanbul — Önceki gün Cumhurbaşkanı ile Florya'da bir görüşme yapan İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş, seçimlerin güvenlik içinde yapılacağı konusunda Cumhurbaşkanı'na güvence verirken, faşist saldırı ve cinayetler Türkiye'nin her yerinde artış kaydetmeye devam etmektedir.

İçişleri Bakanı Güneş, seçim yapılacak illerin mahalle ve köylerindeki tüm sandıklarda yeterli sayıda güvenlik görevlisinin, sandık görevlilerinin güvenliklerini sağlayacağını, sandıkların nakillerinin güvenlik kuvvetleri nin eşliğinde yapılacağını ve sayım yerlerinde de güvenlik önlemlerinin alınacağını söylemiş. «ayrıca son zamanlarda komando eğitimine tabi tuttuğumuz özel güvenlik görevlileri de lider-

Devamı s. 5, sütun 7'de

LİRAYA DEĞER BİÇTİ

AP G. Başkanına göre Türk parası «mangırdan beter»

- **AP Genel Başkan yardımcısı Kuntay, «bizim seçimlerden sonra ne yapabileceğimizi o günün şartları gösterir» dedi.**

Rize — Seçim gezilerini sürdüren AP Genel Başkanı Süleyman Demirel, Rize'de yaptığı konuşmada «bu hükümetten kurtulmadıkça Türkiye'de her şey kötü olur, iyi olmaz,» demiştir.

«AP'nin millet iradesinin ayaklar altına alınmasından doğan büyük bunalımlardan siyasi rejimimizi yine demokrasi olarak çıkarabilmek için pek çok gayret sarfettiğini» öne süren Demirel, «partisinin 1965-71 döneminde Türkiye'ye bir Türkiye daha eklediği» iddiasını da yinelemiştir.

Hükümeti eleştiren Demirel, özetle şöyle konuşmuştur:

«Gaflet, israf, aldatmaca, yolsuzluk bu idarenin adetâ alâmeti haline gelmiştir. Anarşi ülke gündeminden çıkmamış, kanlı faturasını 2 bin 200 vatandaşımız canlarıyla ödemiştir. Milli eğitim militan derneklere teslim edilmiştir. Bütün dış meselelerimiz askıdadır. Memleketin ekonomisi felce uğratılmıştır. Türkiye pahalılıkta dünya şampiyonu olmuş, parası mangırdan beter hale gelmiştir.»

Daha sonra çay üreticilerinin sorunlarına değinen AP Genel Başkanı, «eski araba lâstikleriyle ısıtılmaya çalışılan fabrika kazanlarının 15 Eylülden sonra durduğunu, çay mübayaasına da ara verildiğini» söylemiştir.

Öte yandan THA muhabirinin sorularını cevaplandıran AP Genel Başkan Yardımcısı Barlas Kuntay, «5 milletvekilliğinin tamamını, oyların da yüzde 45'ini alacaklarını» iddia etmiştir.

Barlas Kuntay, Ecevit'in «Demirel MHP'li katillerin yakalanmasından sonra MHP ile koalisyon yapabilir mi?» şeklindeki sözlerine cevaben şunları söylemiştir:

«Evvelâ şunu söyliyeyim. Türk mahkemeleri tarafından mahkûm edilmemiş bir şahıs ve müessese için peşin hüküm vermek hukuk anlayışımıza aykırıdır. Bir çok konuda olduğu gibi, bu konuda da bizim tutumumuzla sayın Ecevit'in tutumu ters düş-

Devamı s. 5, sütun 6'da

Erbakan Kudüs'e asker gönderilmesini istedi

- **MSP iktidara gelirse altın para sistemine geçilecekmiş.**
- **Erbakan, «AP ve CHP ABD'nin etkisi altındadır» dedi**

Erzurum — MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan, Tortum, Oltu ve Narman ilçelerinde yaptığı konuşmalarda CHP ve AP'yi Amerika'ya bağlı olmakla suçlamış, Kudüs'ün kurtarılması için askerî birlik gönderilmesini istedi.

Konuşmalarında bankalar sistemini de eleştiren Erbakan, iktidar olduklarında faizi kaldırarak altın para sistemine geçeceklerini söyliyerek, CHP ve AP'nin vergiyi fakirden alarak zulmettiğini öne sürdü.

«Dünyanın öbür ucundaki Kore'ye asker gönderildi. Neden bugün kutsal Kudüs'ün kurtarılması için asker gönderilmiyor?» diyerek, bunun nedeni olarak AP ve CHP'nin baskısını gösterdi.

5 kişiyi öldürüp 10 kişiyi yaralayan 2 faşist hakkında idam cezası isteniyor

- **Daha bir çok gasp, soygun gibi suçları da işleyen sanıkların Tuşko adlı bir örgüt kurdukları belirtiliyor**

Ankara sıkıyönetim komutanlığı askeri savcılığı, Balgat'ta kahveleri tarayarak 5 kişinin ölümü, 10 kişinin de yaralanmasına yol açan İsa Armağan ile Mustafa Pehlivanoğlu adlı faşistlerin idamını istedi.

Askeri savcılık diğer sanıklardan Naim Yanık ve Mehmet Varlı'nın doksanar yıl ağır hapis isteminde bulundu.

Aynı zamanda Türkiye Şeriatçı Komando Ordusu (TUŞKO) adlı,

Devamı s. 5, sütun 5'te

Anayasa Değişikliği Sorunu

Halit ÇELENK

Geçtiğimiz günlerde Anayasa değişikliği konusu yeniden gündeme getirildi. AP Genel Başkanı Süleyman Demirel ve partisinin öteki sözcüleri Parlamento'da bir Anayasa değişikliği çalışmasına hazır olduklarını açıkladılar. Adalet Partisi'nin 1961 Anayasasını değiştirme istek ve kararı bilindiği gibi yeni değildir. Kurucu Meclis tarafından hazırlanan bu Anayasa halkoyuna sunulduğu günden beri, bu partinin sözcü ve temsilcileri Anayasaya karşı çıkmışlar ve «hayırda hayır vardır» sloganı ile kamuoyunu olumsuz yönde etkilemeye çalışmışlardır. Daha sonra Anayasayı milli iradeye karşı tepeden inme ve bir «aydınlar oligarşisi»nin yapıtı olarak niteleyen Celal Bayar, bu alandaki mücadeleyi sürdürdü. O günden bugüne 27 Mayıs'ın getirdiği Anayasa, Anayasada yer alan temel hak ve özgürlükler, Anayasa Mahkemesi ve Danıştay gibi Anayasal kurumlar ve tabii Senatörlük vb. işbirlikçi burjuvazinin temsilcisi olan AP'nin başlıca mücadele hedefleri olmaya devam etti.

TEMELDEKİ AMAÇ

27 Mayıs hareketi, sınırlı da olsa insan hak ve özgürlüklerine ve burjuva demokratik ilkelere yer veren bir Anayasa getirdi. Bu Anayasada yer alan hak ve özgürlükler kuşkusuz, ülkemizde ve dünya işçi ve emekçi sınıf tabakalarca yürütülegelen mücadelelerin bir ürünü olarak ortaya çıktı. «Temel hak ve ödevler» başlığı altında Anayasanın 2. bölümünde yer alan bu hak ve özgürlüklerin işçi ve emekçi sınıf ve tabakalar, öğretmenler, öğrenciler, devrimci aydınlar tarafından kullanılması, işçi ve emekçilerin grev ve toplu-sözleşmeler yoluyla egemen sınıflardan hak talebinde bulunması, yarattıkları artıdeğerden daha çok pay istemesi, öteki toplumsal kesimlerin siyasal yaşamda etkin bir baskı grubu oluşturmak yörüngesine girmeleri, işbirlikçi burjuvaziyi tedirgin etti. Öte yandan, memur sendikalarının kurulması sosyalist partilerin siyasal arenada faaliyete geçerek Parlamentoda söz sahibi olmaları, Anayasa Mahkemesinin Anayasaya aykırı yasama işlemlerini denetlemesi ve giderek temel hak ve özgürlüklere bir oranda güvence sağlaması vb. bu tedirginliği daha da artırdı. Ülkemizde kurduğu sömürü düzenini ve sınıfsal çıkarlarını tehlikede gören büyük burjuvazi dünyanın her yerinde olduğu gibi, çıkar yolu, hak ve özgürlükleri kısıtlamada, 27 Mayıs Anayasasını geriye doğru değiştirmede ve yeni baskı yasaları düzenlemede buldu.

Büyük burjuvazinin, emperyalizmle işbirliği halinde ve ortak çıkarları doğrultusunda ülkemizi yönetmek ve dışa bağımlı sömürü düzenini sürdürmek için her türlü önlemleri aldığı bilinen bir gerçektir. Daha 1967'lerde Dikson raporu adıyla anılan ve bir CİA'ya görevlisi tarafından düzenlenen raporda Anayasa'da ve öteki bazı yasalarda değişiklik yapılması ve tabii senatörlük konusunun yeniden ele alınması önerildi. Raporda şöyle deniliyordu: «27 Mayıs'ın getirdiği Anayasanın bazı maddeleri, tabii senatörlük müessesesi ve benzeri diğer problemler gibi kanuni sistemin bazı hukuki ayrılıklarının düzeltilmesi usul ve imkânları da rejimin gelecekteki emniyetini garanti edecek tedbirler olarak düşünülmektedir.» (I) Bu raporda sözü edilen «Rejimin», emperyalizme bağımlı işbirlikçi burjuvazinin uygulayageldiği dikta rejimi olduğu açıktır.

12 Mart öncesi burjuvazinin, sözcülüğünü yapan Türkiye İktisat gazetesinde yayınlanan baş yazılarda, sürekli olarak Anayasa'da ve yasalarda değişiklik yapılması Işçi Partisinin kapatılması, dernek ve sendikaların susturulması istendi ve anarşinin başka türlü önlenmesinin olanaksız olduğu ileri sürüldü. Bu gazetenin 9.7.1970 günlü sayısında: «Bugün artık Anayasayı ve buna müteferi kanunları tadil etmeksizin anarşiyi söküp atamazsınız. Memlekette kol gezen anarşi bizzat Anayasanın dibacesinde yazılı direnme hakkından ayrıca kuvvet alıp kullanarak bu hakkı zabıta kuvvetlerinin yüzlerine karşı haykırmaktadır... Bugün artık Anayasayı ve buna müteferri kanunları tadil etmeksizin bir takım öğretmen sendikalarını ve bunları mesajlarla teşvik eden bir kısım politikacıları dünkü Köy Enstitülerinin ihyası için 17 Nisan günleri, Aşrı Muharrem ayinleri tertip etmekten alıkoyamazsınız.» Yine aynı gazetenin 11.2.1971 günlü sayısında da «Anayasadan başlamak suretiyle mevzuatı icablarına göre, müessir hale getirmeden tehlikeleri bertaraf etmeye bugün artık imkân kalmamıştır... Düşününüzdeki ceza kanunundaki 141-142. ci maddeler kollektivist parti tarafından Anayasa Mahkemesine götürülmüştür. Mesela Milli Birlik yerini devrin siyasi heyetine terk ettiği günlerde veyahut hiç olmazsa 21 Mayıs 1963 ayaklanmasını müteakip ortadaki cereyan eden kanun dışı parti mahkemeye verilip kapıları seddübent edilmiş (kapatılmış) olsaydı, maksat da hasıl olurdu. Olmadı, olamadı. Ne için olmadı? Şimdiye kadar burası karışık ismi fail bir mesele olarak kalmıştır... Partinin kapatılması için mutlaka teşebbüse geçilmek iktiza ederdi,» önerileri yer almıştı.

Böylece 12 Mart faşizmi, emperyalizm ve yerli işbirlikçi burjuvazi tarafından ortaklaşa tezgâhlandı. Amaç 1961 Anayasasının getirdiği temel hak ve özgürlükleri kısıtlamak ya da ortadan kaldırmak, dernekleri işçi ve memur sendikalarını susturmak, sosyalist partileri kapatmak böylece halkın uyanmasına engel olarak tekelci burjuvazinin açık ya da örtülü diktasını sürdürmekti. 12 Mart faşizmi bunu gerçekleştirmek için bütün gücünü harcadı.

NELER YAPILDI

12 Mart faşizmi döneminde CHP'nin de oylarıyla Anayasa'da geriye doğru değişiklikler yapıldı. Ve bu temel yasanın hak ve özgürlükleri ile ilgili tüm maddeleri değiştirildi. Bu değişikliklerle yürütme organının yetkileri genişletilirken yargı organlarının yetkileri daraltıldı. Kişi dokunulmazlığı, konut dokunulmazlığı, özel hayatın gizliliği üzerinde kısıtlamalar getirildi. Dernek kurma özgürlüğü sınırlandı. Kamu görevlilerinin sendika kurma hakları ortadan kaldırıldı. Savunma hakkı alanında, ceza hukukunun temel ilkelerinden olan «Masumiyet Karinesi» yok edildi ve kişiye siyasal suçlarda yargı organları önünde kendi suçsuzluğunu ispat yükümlülüğü getirildi. Danıştay yasasının 82. maddesine yapılan bir ekle, idare tarafından «gizli» işareti ile vatandaşlar hakkında Danıştay'a gönderilen belge ve dosyaların davacı ve müdafileri tarafından incelenmesi hakkı ortadan kaldırıldı. Askeri Yargılama usulü yasasında yapılan değişiklikle savunma hakkı kısıtlandı. Devlet Güvenlik Mahkemeleri kurularak Sıkıyönetimsiz bir sıkıyönetim sistemi hukuk düzenimize sokuldu. Polis Görev ve Yetki Yasası'nda, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası'nda değişiklikler yapıldı ve kişi hak ve özgürlükleri sınırlandı. İdareye, toplantı ve gösteri yürüyüşlerini erteleme, yürüyüş güzergâhını değiştirme hakkı tanındı. Yeni bir Dernekler Yasası getirilerek dernek kurma özgürlüğü ve dernek faaliyetleri kısıtlandı.

Bu ve benzeri Anayasa ve Yasa değişiklikleri ile 1961 Anayasasının getirdiği birçok hak ve özgürlükler ortadan kaldırıldı.

BUGÜN İSTENEN

Özellikle son yıllarda yoğunlaştırılan «Bu Anayasa ile memleket idare edilmez», «Komünizm Geliyor», «Otoriter Devlet», «Başkanlık Sistemi» slogan ve propagandalarının temeldeki amacı, 1961 Anayasasından kalan sınırlı kimi hak ve özgürlüklerin de ortadan kaldırılması, DGM'ler yeniden kurularak, Polis Görev ve Yetki Yasasında değişiklikler yapılarak bir sivil sıkıyönetim rejiminin getirilmesi, baskı gruplarının etkisiz bir duruma sokulması, Anayasa Mahkemesi, Danıştay gibi kurumların yetkilerini daha da sınırlandırarak yasama ve yürütme organının yargısal denetimden uzaklaştırılması ve giderek partizan ve keyfi bir yönetime olanak sağlaması, özetlemek gerekirse, emperyalizme bağımlı, işbirlikçi, tekelci burjuvazinin sürdürmekte olduğu dikta rejiminin perçinlenmesidir.

Yineleyelim ki, faşist terörü önleme, toplumsal bunalımı giderme gerekçesi ile varılmak istenen bu hedefleri; Demokratik rejimi, temel hak ve özgürlükleri ortadan kaldıracak ve karanlık odakların amacına hizmet edecektir. Anayasa elbette ki değiştirilebilir ve değiştirilmelidir. Yapılacak değişiklikler; 12 Mart faşizminin geriye doğru yaptığı değişiklikleri ortadan kaldırmak, temel hak ve özgürlükleri genişletmek, işçi ve emekçi sınıf ve tabakalara düşünce ve örgütlenme özgürlüğünü tanımak, lokavtı yasaklamak, tüm çalışanlara grevli toplu sözleşmeli sendikal hakları vermek vb. yönünde olmalıdır. Ama böyle bir değişiklik bugünkü yasama organından beklenemez. Bu nedenle Anayasayı daha da geri götürmek amacı ile yapılmak istenen Anayasa değişikliklerine karşı çıkmak tüm yurtseverlerin görevi olmalıdır.

Bunalımdan kurtulmanın yolu; anayasayı daha da geriye doğru değiştirmek, 12 Mart'tan arta kalan demokratik ilkeleri de yoketmek değil, MC dönemlerinde faşist bir yönetimi gerçekleştirme doğrultusunda, aşırı sağ unsurlarla doldurulan devlet kadrolarının ve özellikle emniyet kadrolarının bu unsurlardan arındırılması, Milli İstihbarat örgütünün kuruluş amaçlarına uygun bir yönde reorganizasyonu ve faşist saldırıların, siyasal cinayetlerin arkasında gizlenen teşvikçi, tahrikçi, planlayıcı örgütlerin ortaya çıkarılmasıdır. Yürürlükteki yasalar böyle bir uygulamaya yeterli ve elverişlidir. Yeter ki kararlı bir tutum izlenebilsin.

---

(1) Haydar Tunçkanat. Dikson Raporu.

FAŞİST TERÖR BÖYLE ÖNLENMEZ

Cafer KARATEPE

Sıkıyönetimin ilanından çok önce, sosyal demokrat hükümetin aczi ve basiretsizliği karşısında, faşist terörün dozunu artırarak tırmanması karşısında bilimsel sosyalistler şu tespiti yaptı:

Faşist terörün gün geçtikçe azdırılmasının bir amacı da sıkıyönetimin koşullarını hazırlamaktır. Çünkü sıkıyönetim fasişt mihraklar için ileri bir adım, bir mevzidir. Bu mevziden demokrasi güçlerine daha rahatlıkla saldırabileceklerdir. Bu nedenle demokrasi güçlerinin sıkıyönetim ilanına karşı çıkmaları zorunlu bir tavırdır.

Kahramanmaraş katliamı, sıkıyönetim ilanını «zorunlu» gösterecek ortamı kamuoyunda yarattı. Zaten katliamın amacı da buydu ve sıkıyönetim hemen ilan edildi. Burada, MHP'nin uzun süreden beri sıkıyönetim çığlıkları atmasını dikkatle değerlendirmek gerekir.

Sıkıyönetim ilanından sonra, bilimsel sosyalist hareket şu gerçeği kitlelere çeşitli araçlarla duyurmaya çalıştı:

Sıkıyönetim hangi gerekçeyle, hangi vaadlerle getirilirse getirilsin, özünde anti-demokratiktir. Amaç, işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin yükselen sınıf mücadelesini bastırmaktır. Bu nedenle anarşiyi önleyemeyecek, önlemiyecektir. Çünkü burjuvazi, tıpkı olayları bahane ederek emekçileri ezmek için sıkıyönetim getirdiği gibi, bu kez de sıkıyönetimin çâresizliğini göstererek, en büyük arzusu, faşist diktatörlüğü kurmak istemektedir.

Tüm bu gerçekler, o zaman haftalık olarak çıkan gazetemizde ayrıntılı bir biçimde işlenmişti. Ne ki, kendilerini demokrasi güçlerinden saydığımız çeşitli aydınlar ve köşe yazarları sıkıyönetime alkış tuttular. Bırakın demokrat kişileri, «Türkiye'de bizden başka sosyalist yok...» diye kuruntularından yanlarına varılmayan bazı çevreler, can güvenliği konusunda sıkıyönetimden medet umar olmuşlardı.

Ve sıkıyönetim bunları «haklı çıkarır» biçimde, her zaman olduğu gibi «güleryüzle» geldi. Oysa kısa denebilecek bir zaman önce (12 Martta), bu yüzün altındaki çirkinliği hep beraber görmüştük. Bilim bir yana, insanın bu kadar unutkan olması ilginç. Bilindiği gibi, «şurada iki katil yakalandı, burada beş anarşist kıstırıldı»'nın yanında, «eşgüdüm» lâfları arasında ilerici dergiler, gazeteler kapatılmaya, ilerici derneklere kilit vurulmaya, tiyatrolar yasaklanmaya, grevler ertelenmeye, kitaplar toplanmaya başlandı. Silahların «koruyuculuğunda» toplu-iş sözleşmelerine başlandı, başlanacak. Bu arada faşist cinayetler de, «faşist kırım»lara dönüştü.

Faşist saldırganlığın böyle önlenmiyeceğini anlamak için uzun uzun düşünmeye, politika yapmaya gerek yok. Başbakan Ali olmuş, Veli olmuş... iktidarın ipleri kimin elinde?

— Tekelci burjuvazinin...

Faşist mihrakların ipi kimin elinde?

— Tekelci burjuvazinin...

Be hey kardeşim,ananı şeyeden kadı, kime şikayet ediyorsun?

SOSYALİST ÜLKELERDEN

Bulgaristan'da çocuk sağlığını koruma

Bulgaristan Halk Cumhuriyeti, anaların ve çocukların sağlığını korumaya kuruluşundan bu yana büyük önem veriyor.

Altıncı beş yıllık plânda ana ve çocuk sağlığını koruma kuruluşları plân hedeflerine tamamen ulaşmıştır. Devletin sağlık imkânlarından yararlanamıyan ana ve çocuk kalmamıştır. Bundan sonrası ancak bu hizmetleri daha da iyileştirmek olabilir.

«Çocuk Ölümü» göstergesi bu başarılara iyi bir örnektir. Beşinci beş yıllık plânda Bulgaristan'da çocuk ölümü oranı ortalama binde 30 idi. Altıncı beş yıllık plân döneminde ise bu oran binde 23'e düşmüştür.

Uluslararası Af Örgütü Ölüm cezasının kaldırılmasını istedi

Londra (a.a.) — Dünya'da 18 ülkenin ölüm cezasını tamamen kaldırdığını açıklayan Uluslararası af örgütü, tüm ülkelere bu cezayı kaldırmaları için çağrıda bulundu.

Örgütün yayınladığı rapora göre son on yılda 134 ülkede yaklaşık 7.500 kişi ölüm cezasına çarptırılmış, 5000'inin cezası infaz edildi.

Aynı dönem içerisinde yaklaşık yarım milyon insanın siyasi cinayetlere kurban gittiği, bu cinayetlerin çoğunun hükümet örgütleri tarafından ya da hükümetin onayı ile işlendiği belirtildi.

Arjantin, Guatemala ve İdi Amin Uganda'sında rejime karşı tehlikeli görüldükleri için birçok kişinin öldürüldüğünün anlaşıldığını kaydeden örgüt raporunda, Arjantin'de 4.000 kişinin kaybolduğunu 1966 yılından bu yana Guatemala'da siyasî cinayetlere kurban giden ya da kaybolan kişilerin sayısı 20.000, İdi Amin Ugandasında öldürülen ya da kaybolan insan sayısının 50.000 ile 300.000 arasında olduğu açıklandı.

Yıllar önce ölüm cezasını kaldıran Güney Amerika ülkelerinde özellikle siyasi suçlular için yeniden ölüm cezasının getirildiği, Kanada'da sadece savaş zamanında ölüm cezası verildiği, Birleşik Amerika'da ise durumun karışık olduğu, bazı eyaletlerde ölüm cezasının kaldırılmasına karşılık, ölüm cezası yanlısı olan eyaletlerin çoğunlukta olduğu belirtildi.

İstanbul'da İlaç Üretim ve Dağıtım Kooperatifi kuruluyor

1. Bölge İstanbul Eczacı Odası Yönetim kurulu adına bir açıklama yapan Başkan Ecz. Adnan Günüşen İstanbul ve Marmara bölgesini kapsayan bir ilaç üretim ve dağıtım kooparatifi kurulacağını bildirdi.

Günüşen kurulacak kooparatif ve ilaç konusu ile ilgili olarak yaptığı açıklamada özetle şöyle dedi: «İçinde bulunduğumuz ekonomik yapı nedeniyle ilaç yokluğu ve ilaç zammından olumsuz yönde etkilenen halkımızla birlikte eczacılar olamaktadır. Eczane eczasının ekonomik durumunu, depo ve ilaç firmalarının belirlediğini görüyoruz. İlaç firmaları ve depolar mal arzını, eczane karlılığını, peşin ödeme iskontolarını eczacılara karşı olumsuz tüm tavırları istedikleri biçimde uygulamaktadırlar.

İlaç ve Eczacılık sorunları eczacının, ilaçla ilgili her alanda, eczaneden dağıtıma, dağıtımdan üretime yer alması ve söz sahibi olması ile çözümlenebilir. Eczacıların ekonomik koşullarının düzenlenebilmesi için çalışmalar yapan İstanbul ve Marmara bölgesini kapsayan bir ilaç üretim ve dağıtım kooparatifi kurmaktadır. Yapısı itibariyle her türlü kişisellikten ve art niyetten uzak sadece halka ve eczacıların meslek ekonomik çıkarlarına hizmet edecek olan kooparatifimizin başarı kazanacağına inanıyoruz.»

TÜM-DER Kadıköy şube başkanı memurlara sendika hakkının verilmesini İstedi

İstanbul (THA) — Tüm Memurlar Birleşme ve Dayanışma Derneği Kadıköy şube başkanı Yunus Ünal «Anayasa değişikliği için egemen çevreler diyaloğa geçtiler» dedi. Son gelişmeler üzerine görüşlerini açıklayan Yunus Ünal, «Bilindiği gibi, 12 Mart döneminde anayasa üst üste değiştirilmiş ve zaten sınırlı olan haklar daha da sınırlandırılmış, bu arada kağıt üstünde de olsa varolan memurların sendika hakkı ellerinden alınmıştır. Şimdi, demokrasi ve anayasa şampiyonluğunu kimseye bırakmayan sosyal demokrat ağırlıklı hükümet döneminde de böyle bir girişimin başlatılması düşündürücüdür. Ancak, hiçde şaşırtıcı değildir. Biz bilmekteyiz ki, burjuvazinin hedefi işçi sınıfı, memurlar ve tüm alınteriyle geçinenlerdir, onların temel hak ve özgürlükleridir» dedi.

Demokratik hak ve özgürlüklerin ortadan kaldırılmak istenmesinde, giderek faşist bir yönetimi işbaşına getirme özlemlerinin bulunduğunu belirten Ünal, «Bizler hak ve özgürlüklerimizin daha da sınırlandırılmasını değil, başta grevli-toplu sözleşmeli sendika hakkımızın verilmesini talep ediyoruz,» dedi .

Mektupla öğretim bütünleme sınavları ertelendi

Ankara, (a.a.) — Üç yıllık eğitim enstitülerinin mektupla öğretim programına kayıtlı öğrencilerin bütünleme sınavları 20-21 Ekim tarihlerine ertelenmiştir. Bütünleme sınavlarının, daha önce 13-14 Ekim tarihleri arasında yapılacağı açıklanmıştı.

Milli Eğitim Bakanlığı'ndan yapılan açıklamaya göre, açık yüksek öğretim dairesince yürütülen meslekî ve teknik kurslara katılan öğrencilerin de daha önce 13-14 Ekim tarihleri arasında yapılacağı bildirilen TEK ders sınavları ise 17-18 Kasım tarihlerine alınmıştır.

Tektaş Ağaoğlu Bakış

Ara Rejimin Ara Adamları

Türkiye'de hâkim sınıflarla geniş emekçi kitleler arasındaki çıkar uzlaşmazlığından doğan sorunlar ne zaman türlü etkenlerle büyük boyutlara ulaşsa, bir «ara rejim» lâfıdır piyasayı sarar. «Bu böyle sürmez, partilerle bu iş yürümez, oy kaygısıyla davranılıyor, devlet adamı sorumluluğu gerek!» sözleri, Ecevit'in deyişiyle patron yazıhanelerinde, kulislerde, otel lobilerinde kulaklara fısıldanmaya başlar. Bu fısıltıları münasip çevrelerde muttasıl yayan bir tür siyasetçi, gazeteci, muhabir, parlamenter, yüksek bürokrat ya da öğretim görevlisi adam vardır ki, bunları özellikle Ankara'lı gazeteicler arasında tanımayan yoktur.

Daima özledikleri, her fırsatta önerdikleri «ara rejim» gibi «ara» adamlardır bunlar da. Ara rejim ortamı kendini sezdirmeye başlar başlamaz bir süredir saklı durdukları aralardan, aralıklardan süzülüp çıkarlar ortaya. Yazdıklarında, söylediklerinde hep «politikacılar»dan şikâyetçidirler. Parti liderlerinin uzlaşmazlığından şikayetçidirler. Parti tabanlarının partizanlığından şikâyetçidirler. Partilere dayalı hükümetlerin kararlarından —yaptıklarında ve yapmadıklarında— «oy kaygısı» gütmelerinden şikâyetçidirler. Herşeyin üstünde de ve her zaman, gününe göre ya irticanın hortladığından, ya komünizmin büyük tehlike olduğundan, ya da her ikisinin birden ülkeyi uçurumun kenarına getirdiğinden şikâyetçidirler. Huzur, sükûnet, istikrar, disiplin, devlet otoritesi gibi lâfları ağızlarından hiç eksik etmezler. Demokrasinin de d'sinden bile nefret ederler. Demokrasiden anladıkları tek şey özel teşebbüs özgürlüğü ve özel sektörün selâmetidir. Bunları tehlikeye sokacak her gelişmenin «demokrasiyi tehlikeye düşürdüğünü» söyleyerek demokrasinin asgari şartını dayatmaya bayılırlar. Demokrasinin gereklerinin tümüyle yerine getirilmesi şöyle dursun, sınırlarının azıcık genişletilmesi için sürdürülen her çaba onların gözünde doğrudan devletin bekasına, milletin ve ülkenin bütünlüğüne kasıttır. İşçilerin ücret artışı istemeleri, grev yapmaları, toplu sözleşmelerde sosyal haklar almakta diretmeleri, ülke ekonomisini baltalayıcı taleplerdir.

Memurların sendikal hak talepleri devlet otoritesine saldırıdır. Ara adamlar işçi-işveren kardeşliğinden yanadırlar. Demokrasiden de bu «kardeş»liğin içyüzünü ortaya serdiği için hazmedemezler. Hem, onlara göre, demokrasi için milletin kendisi karar verebilecek olgunluğa erişmiş olması gerekir. Türkiye halkının muazzam çoğunluğu emekçilerse bu olgunluktan çok uzaktır onların gözünde, onun için de «Demokrasi bizde işlemez, mirim!»

Bizde işleyen, patron yazıhanelerinden otel lobilerine, oradan Meclis ve Senato kulislerine yüksek devlet katlarının bekleme odalarına sızan «gerçekçi değerlendirmeler»dir. Ve de bu gerçekçi değerlendirmeler doğrultusunda «devlet adamı sorumluluğuyla» davranmaktır. İşte bu sorumluluğu idrak etmiş adamların kâffesi, kendilerini memleketi demokrasinin tehlikelerinden kurtarmaya adamışlardır. Onun için demokrasi —etine göre budu misali Türkiye'de olabildiği kadarıyla— ne zaman tehlike olmaya başlarsa ara rejimin ara adamları, fırtınalı havada ev içlerine doluşan kırkayaklar, çıyanlar gibi kovuklarından çıkıp ellerinde kurtuluş reçeteleri, ceplerinde kurtarıcı isimleriyle siyaset piyasasının ön safında arzı endam ederler.

Ara rejimin ara adamları işte böyle adamlardır. Ara rejimin ne olduğunu onlara bakıp anlayabilirsiniz...

Okurlardan

Müebbet Hükümlülere dair

Önemli olan ceza süresinin çokluğu değil, ceza çekildiği sürece gerçekçi bir eğitimle kişinin yanlışının ona kavratılmasıdır.

Bugünkü cezaevleri, insanları daha yoz bir yaşama itelemektedir.

Sayın Adalet Bakanı,

Bir müddet önce, Anayasa Mahkemesinin müebbet hükümlülerle ilgili kararının Yargıtayca yorumlanışı konusunda, gerekirse sorunun hukuk ve siyasal profesörlerine inceleteceğiniz şeklinde bir demeciniz 9.9.1979 tarihli Milliyet gazetesine çıktı. O günden bu yana, henüz belirli bir gelişme göremedik. Af yasasından yararlanan müebbet hükümlülerin 7 sene üç ay 7 gün yatmaları, zaten bir mahküm için son derece güç koşullar getiren cezaevlerinde başlatılırsa, yeterlidir. Bir insanın eğer gerçek bir eğitim süreci cezaevinde başlatılırsa, 7 sene yatarak eğitilmemiş olması düşünülemez. Ceza, hukuken, toplumda yapılmaması gereken davranışların ortaya çıktığı yerlerde verilir. Ve önemli olan ceza süresinin çokluğu değil, ceza çekildiği sürece gerçekçi bir eğitimle kişinin yanlışının ona kavratılmasıdır. Bugünkü cezaevleri, bugünkü toplumsal eğitimin parçası olmaktan uzaktır. Tam tersine, insanları daha da yoz bir hayata itelemektedirler. Ve Bakanlığınız bizleri bu kötü yaşam tarzı içinde uzun süre bırakmak yerine bizlerin bir an önce toplum içine yeniden girmemizi sağlayacak yönde karar vermesi gerekir.

Bu sorun bir tartışma curcunası içerisinde unutturulup gitmemelidir. Bunun yerine bir an önce 7 sene 3 ay 7 gün yatan, af yasasından yararlananların hepsi salınmalı, ve hepsine aynı uygulama yapılmalıdır. Sizin bu sorundaki tutumunuz bizlerin ya daha uzun bir süre bu koşullar çerçevesinde yatmamıza, ya da bir an önce özgürlüğümüze kavuşarak toplum içinde yaşamımızı sürdürmemize neden olacak. Umarım ki, uygulama bizlerin lehine olur. Saygılarımla.

Adıyaman Kapalı Cezaevinden
Müebbet Hükümlüler adına
Hüseyin SÜTPAK

IMF'den sonra AET de KİT'lerle uğraşıyor

Ankara — Onceki gün hükümet yetkilileriyle Ankara'da görüşmelere başlayan AET Kamu İşletmeleri Merkezi (CEEP) Başkanı Georges Rogissart, İşletmeler Bakanı Kenan Bulutoğlu ile yaptığı görüşme sırasında, Türkiye'deki iktisadi kamu kuruluşlarının özel teşebbüs anlayışı ile çalışması gerektiğini söylemiştir. İşletmeler Bakanı da, «kamu kesimi işletmelerinin ortak pazar işletmeleri ile işbirliği içine girmesi zorunludur» demiştir.

Görüşmeler sırasında söz alan Rogissart, CEEP hakkında bilgi vermiş ve özetle şöyle konuşmuştur:

«Kamu iktisadi kuruluşları aslında tam anlamıyla bir şirkettir. Bu bakımdan özel teşebbüs anlayışı ile işletilmeleri gerekir. Bu şekilde yönetilemezlerse devlete büyük maddi yük getirirler. Politik nedenlerle kuruluşlara daha fazla işçi almamız, ürünlerini maliyetinden ucuza satmamız istenirse devlet bunun yükünü karşılamak zorundadır. Avrupa ülkelerinin bir çoğunda da aynı sıkıntılar yaşanmıştır. Bu konuda çok çeşitli raporlar hazırlandı ve bu raporlar yönetimleri de etkiledi. Bugün kamu kuruluşlarında gerçek fiyat politikası ile finansman politikasının bağdaştırılması yolunda olumlu adımlar atıldı.»

Hatırlanacağı gibi, İMF ile yapılan görüşmeler sırasında İMF yetkilileri de Kamu İktisadi Teşekkülleri (KİT) konusuna aynı şekilde yaklaşmışlar ve hükümetin bu konularda tavizler vermesini istemişlerdi. Nitekim, hükümetin aldığı ekonomik «istikrar tedbirleri», asıl olarak KİT'lere yönelmiş ve KİT'lerin finansman olanaklarının kısıtlanacağı doğrultusunda IMF'ye sunulan «niyet mektubu»nda güvence verilmişti. Niyet mektubundan sonra meydana gelen gelişmeler, hükümetin bu taahhüdünü yerine getirdiğini göstermişti. KİT'lerin Merkez Bankası kaynaklarına başvurmalarında, niyet mektubunu takip eden aylarda önemli ölçülerde azalmalar görülmüş, çeşitli KİT mamullerine önemli oranlarda zam yapılmıştı.

AET Bankalar Konseyi dönem Başkanı O'Kennedy'nin geçtiğimiz hafta ortasında Türkiye'ye yaptığı resmî ziyaret sırasında, sermaye çevreleri AET'ye tam üyelik için öncelikle «KİT'ler sorunu»nun hallinin gerekli olduğunu ileri sürmüşlerdi. Hatırlanacağı gibi, Tercüman gazetesi'nde, Odalar Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Yazar, O'Kennedy'nin Türkiye'de bulunduğu günlerde şöyle dile getirmişti sermaye çevrelerinin görüşünü:

«Özel sektörün Ortak Pazar'a entegre olmasında ne kadar kolaylık görüyorsam, kamu sektöründe tam tersine büyük problemler doğacağına inanmaktayım.» TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Feyyaz Berker de, «KİT sorunu çözülmeden, Ortak Pazar'a girmek imkânsızdır» demişti.

Türkiye-AET ilişkilerinin 5 yıl süreyle dondurulması uygulamasını «yumuşatmak» eğiliminde olan Ankara'nın, İMF'ye olduğu gibi, AET'ye de bu konuda tavizler vermesi beklenmektedir. Nitekim, İşletmeler Bakanı Bulutoğlu'nun CEEP Başkanı ile görüşmesi sırasında söylediği sözler, hükümetin KİT'ler konusunu işveren çevreleri gibi, AET'ye tam üyelik konusunda bir «pürüz» olarak gördüğü şeklinde yorumlanmıştır.

Avrupa Para Sistemi bir türlü oturtulamıyor

● **Avrupa Komisyonu sözcüsü, Avrupa para sisteminde yapılan değişikliklerin istikrar getireceğini iddia ederken, F. Almanya Maliye Bakanı Mark'ın değerinin tehlikeli derecede yükseltildiğini söyledi.**

Avrupa Komisyonu sözcüsü, Avrupa para sisteminde yapılan son değişikliğin piyasada gerginlik yaratan iki paranın ortalama kurlarının istikrar yaratacak biçimde düzenlenmesinden ibaret olduğunu söyledi. Yapılan dar çerçeveli teknik ayarlama sayesinde, Avrupa paralarının birbirleri ile aşağı yukarı dengede kaldıklarını bunun ise Avrupa Para Sistemi'nin etkinliğini ispatladığını savunan sözcü daha sonra «Bilindiği gibi, ilkbaharda petrolle ilgili olarak alınan kararlar ve doların 6 aydan beri gösterdiği değişmeler, uluslararası piyasayı önemli ölçüde etkilemekteydi. Son düzeltmeler, Avrupa para sistemine istikrar sağlayacaktır,» dedi.

Öte yandan, bir açıklama yapan Federal Almanya Maliye Bakanı Hans Matthoefer Alman Markının bugünkü koşullarda yükseltilebileceği en yüksek değere yükseltildiğini bildirdi. Matthoefer, markın yeniden yükseltilmesini zorunlu kılacak koşulların yaratılmasından kaçınılmasını isteyerek, «Markın değerini, dikkatli olmamız gereken bir noktaya kadar yükselttik. Yeni bir devalüasyondan kaçınmalıyız,» dedi.

Federal Almanya Maliye Bakanı, enflâsyon oranının düşük olmasına karşılık Federal Almanya'da temel ihtiyaç maddelerinin daha yüksek olduğuna dikkati çekerek, doların değeri nin bir an önce istikrara kavuşturulması gerektiğini söyledi.

Markın değerinin yükseltilmesine rağmen Frankfurt borsasında Amerikan dolarının değer kaybetmeye devam ettiği ve son 11 ayda en düşük değeri olan 1.7653 üzerinden işlem gördüğü bildirildi.

Bilindiği gibi Mark'ın değerinin yükselmesi, Alman ihraç mallarının dış piyasada pahalılanmasına yol açmakta, bu da Federal Almanya'nın ihracatını olumsuz yönde etkilemektedir. Bu nedenle Federal Alman maliye bakanı doların değerinin düşmesini önlemek amacıyla Mark'ın daha fazla değer kazanmasını istememektedir.

ABD Maliye Bakanı yardımcısı kapitalist dünyada enflasyonun süreceğini itiraf etti

● **Enflasyon 1979 yılının ilk 6 ayında OECD ülkelerinde yüzde 12'ye ulaştı.**

Washington — ABD Maliye Bakanı Yardımcısı Anthony Solomon, IMF'nin önümüzdeki günlerde Belgrad'ta yapacağı toplantının gündemiyle ilgili olarak yaptığı açıklamada dünya ekonomisinin geleceği ile ilgili görüşlerine de yer verdi.

Anthony Solomon, Uluslararası Para Fonu (İMF)'nin söz konusu toplantısında Amerikan dolarından kaynaklanan para fazlalığının eritilmesini öngören bir hesabı ihdas edilmesi üzerindeki çalışmaların ele alınacağını ve dünya ekonomisinin geleceğiyle ilgili tespit ve tedbirlerin üzerinde de önemle durulacağını bildirdi.

«Dünyanın ekonomik tablosunda yeralan ve encok cesaret kırıcı ögelerden birisini oluşturan enflasyon, etkisini sürdürmeye devam edecektir» şeklinde konuşan ABD Maliye Bakanı yardımcısı, «İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD)'ye üye ülkelerde, 1979 yılının ilk altı aylık döneminde bizi %12'ye ulaşan enflasyon, yılın tamamı içinde %9 bir hızla kötü etkisini duyuracaktır» dedi.

Petrol ihraç eden ülkeler topluluğunun 1979 yılında 45-50 milyar dolarlık bir para birikimi sağlayacaklarını, buna karşılık OECD ülkelerindeki ödemeler dengesi toplam açığının 30 milyar doları aşacağını belirten ABD Maliye Bakanı yardımcısı Solomon, Amerikan dolarından kaynaklanacak olan bu para artışının eritilmesi için tedbir alınması gerektiğini söyledi.

Köy-Koop'un plastik fabrikası 5 ekim'de açılıyor

● **150-200 lira arasında satılan sera örtüsü 47.5 lirayla üreticiye aktarılacak. 250 milyon liralık aracı kârı üreticiye kaldı.**

Antalya (THA) — Köy-Koop Antalya Birliği Genel Müdürü Onur Öztürk mart ayında inşaatına başlanan plastik fabrikasının 5 Ekimde törenle hizmete gireceğini açıkladı.

İlk aşamada 25 milyon lira harcanarak başlanan tesislerin yapımının yoğun bir çalışma ile kısa sürede tamamlandığı, fabrikanın Akdeniz kıyı şeridinin tüm sera örtüsü gereksinimi karpında faaliyet süresi henüz bir yılını doldurmayan birliğimizin tarımsal üretimin temel girdilerini sağlama yolunda çalışmalarının ilki, bilindiği gibi, sera örtüsü dağıtımını gerçekleştirmek olmuştur. Böylece karaborsa olayı büyük ölçüde kaldırılmıştır,» dedikten sonra şöyle konuştu: «Diğer illerde yüzelli ile ikiyüz lira arasında satılan sera örtüsü 47.5 lira fiyatla üreticiye aktarılmış böylelikle 250 milyon lira tutan aracı karı sebze üreticisine kalmıştır.»

Bu arada hurda naylon değerlendirme tesislerinin de tamamlanmakta olduğunu belirten Onur Öztürk «Geçen yıldan kalan hurda naylonlar birim kooperatiflerimiz aracılığıyla üreticiden alınarak depo edilmiştir. Yakında yurtdışından getirilecek makinalarla bin beşyüz tona yakın hurda naylon değerlendirilecek ve hurda değerlendirme ünitemizin de işlemeye girmesiyle 50 milyon liralık yatırım tamamlanmış olacaktır» dedi.

Fas, Batı Sahra'da kanlı bir savaşı göze alıyor

POLİSARİO bağımsızlık savaşçıları

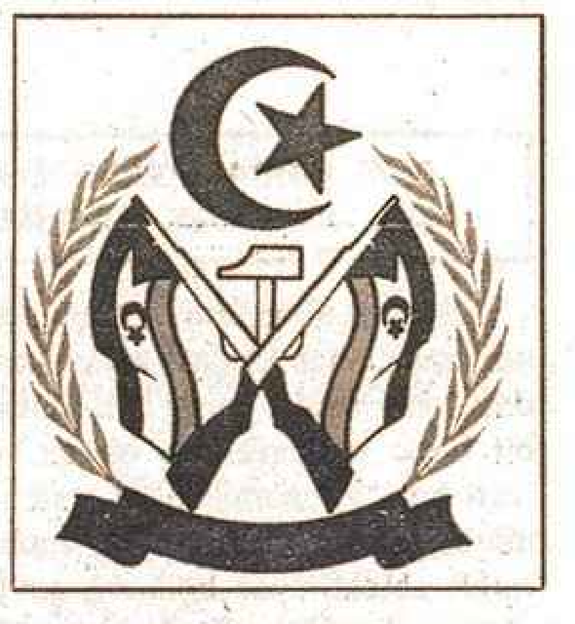

POLİSARİO Cephesi Amblemi

● **Fas Dışişleri Bakanı: «Batı Sahra topraklarının bir karışından bile vazgeçmeyeceğiz.»**

Fas Dışişleri Bakanı Muhammed Bucetta yıkıcı bir savaş pahasına da olsa ülkesinin Batı Sahra'dan bir karış ödün vermeyeceğini açıkladı. Bucetta Kuveyt'te yayınlanan El Rai Alem gazetesine verdiği demeçte, «Polisario bizi yolumuzdan döndüremez» dedi.

Bucetta, Fas'ın çok kanlı bir savaşa sürüklense bile Batı Sahra topraklarından vazgeçmeyeceğini bildirdi. Cezayir'in sürekli olarak Polisario Cephesi ile görüşmesi için Fas'a baskı yaptığını söyleyen Bucetta, «Polisario'yu tanımıyoruz» şeklinde konuştu.

Bundan bir süre önce Tunus, Cezayir'e bir öneride bulunarak Fas ile arasında arabuluculuk yapabileceğini bildirmişti. Cezayir yöneticileri ise Batı Sahra sorununda taraf olanın Polisario olduğunu, onlarla temas kurulması gerektiğini belirterek bu öneriyi reddetmişti.

Batı Sahra'da Son Durum Nedir?

Bilindiği gibi Batı Sahra eski bir İspanyol sömürgesidir. İspanya'da faşizmin yıkılışı sonrasında, zengin fosfat yataklarına sahip bu bölge emperyalizmin desteğindeki Fas ve Moritanya kuvvetlerinin istilasına uğradı. Ancak yıllarca sömürge boyunduruğu altında yaşamakta olan Batı Sahra halkı, ülkeyi boş bulup el koymaya kalkanlara karşı örgütlü bir mücadele vermeye başladı. POLISARİO cephesinde birleşen halk emperyalizmin uzantısı rejimlerin istilasına karşı savaşmaya koyuldu.

Batı Sahra halkının kendi kaderini tayin hakkına karşı çıkan emperyalizm, Fas ve Moritanya rejimlerini kullandı. Ancak Fas ve Moritanya, Sahra'yı yağmalamak hususunda anlaşamadıkları için kendi aralarında da savaşa tutuştular. Dünya çapında bağımsızlık ve sosyal ilerleme yanlısı güçlerin desteğini alan POLİSARİO, özellikle Batı Sahra'ya komşu olan Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti'nin yardımından da faydalanarak bir yandan ulusal kurtuluş mücadelesini yükseltti, bir yandan da sosyal kurtuluşun ilk adımlarını atmaya ve egemenliği altındaki bölgelerde toplumsal hayatı yeniden inşa etmeye başladı.

İşgalci ülkelerden Moritanya'da bir süre sonra saldırgan siyaset izleyen yöneticilere karşı muhalefet yoğunlaştı ve bir askeri darbe sonucu Moritanya yönetimi değişti. Yönetim değişikliğin den sonra Moritanya Batı Sahra'dan çekildi ve Polisario Moritanya'ya karşı ateş kes ilan etti.

Batı Sahra halkına ve POLİSARİO cephesine karşı yalnız kalan Fas ise gerici yağma savaşını sürdüreceğini söylemektedir. Afrika Birliği Örgütü, Batı Sahra halkının kendi kaderini tayin hakkı doğrultusunda karar almış olmasına rağmen Fas Kralı 2. Hasan Batı Sahra'nın «Faslılaştırılması» için kanlarının son damlasına kadar çarpışacaklarını öne sürmekte ve Afrika Birliği Örgütü kararını Fas'ın içişlerine müdahale saymaktadır.

Bugün Batı Sahra halkının kendi kaderini tayin hakkını tanımak istemeyen emperyalizmdir. Emperyalist emelleri bölgede fiili işgal politikası ile hayata geçirmeye çalışan Fas'ı destekleyen güçler ise ABD, Fransa, gibi emperyalist ülkeler ve Mısır gibi emperyalizmin yörüngesinde hareket eden devletlerdir. ABD ve Fransız silahlarının geçtiğimiz günlerde Fas'ın başkenti Rabat'a getirildiği, Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat'ın ise Kral 2. Hasan'a silah ve asker yardımı önerdiği bilinmektedir. Son gelişmeler, emperyalistlerin ve uydularının Batı Sahra halkına ve bölge barışına yönelik yeni karanlık tertipler peşinde olduğunun kanıtıdır.

KISA... KISA...

● Londra'da yapılan Zimbabwe barış görüşmelerinde, Yurtsever Cephe beyazlara parlamentoda yüzde 2 temsil hakkı tanınmasını kabul etti.

● Bahreyn'de Şeyh İsa bin Salman el Halife'ye karşı gelişen muhalefet hareketinin önderliğine Ayetullah Ruhani getirildi.

● Sudan'da komünist oldukları gerekçesiyle 40 doktorun işten atılmasını protesto eden 3000 doktor greve başladı.

● TASS Ajansı ABD'nin Kıbrıs topraklarını «U-2» casus uçakları için bir üs olarak kullanmayı tasarladığını açıkladı.

Orta Afrika devlet başkanı Dacko emperyalist güçlerin kuklası çıktı!

● **Yeni başkanın arkasında Fransa var.**

● **Dacko Güney Afrika ile derhal diplomatik ilişki kuracak.**

Bangui, (THA) — Diktatör Bokassa'yı kansız bir darbe ile devirip iktidara gelen Orta Afrika'nın yeni devlet Başkanı David Dacko hemen hemen bütün siyah Afrika ile ilişkilerini keseceğini ve Güney Afrika ile diplomatik ilişki kuracağını söyledi.

Dacko dört gün içinde düzenlediği üçüncü basın toplantısında devrik «imparator» Bokassa hakkında verilen idam cezasının kaldırıldığını açıkladı. Yeni devlet başkanı Güney Afrika'daki ırkçı beyaz azınlık rejimi ile diplomatik ilişkiler kurmaya hemen hazır olduklarını belirtti.

Dacko, ülkesindeki Fransız askerlerinin gerekirse 10 yıl kalabileceklerini duyurdu.

Orta Afrika diktatör Bokassa döneminde de Pretoria ile bağlantı kurmuştur. Askerî darbe ile işbaşına gelen Bokassa'nın son basın toplantısında açıkladığı görüşleri, yeni başkanın arkasında Fransız emperyalizminin bulunduğu kanılarını doğrulamıştır.

İsrail ve Suriye uçakları Beyrut üzerinde çarpıştı

Beyrut (THA) — İsrail ve Suriye savaş uçaklarının Lübnan'ın başkenti Beyrut üzerinde yaptıkları çarpışmada 4 Suriye ve 2 İsrail uçağı düşürüldü. İsrail askerî birliklerinin geçtiğimiz günlerde güney Lübnan'ı işgal etmeye başlamaları ile Orta Doğu'da yeni bir Arap-Israil savaşı tehlikesinin ortaya çıktığı ve durumun dünya kamuoyunda kaygı uyandırdığı bildiriliyor.

FKÖ yetkililerinin açıklamalarına göre, bir İsrail jet filosu da Beyrut, Trablus, Şam, Sayda, ve Sur çevresindeki Filistin mülteci kamplarını bombaladı. FKÖ yetkililerinin mülteci kamplarında can kaybı olup olmadığı konusunda bilgi vermedikleri bildiriliyor.

Şam radyosu, son dört günde İsrail uçaklarının ikinci kez Güney Lübnan'daki sivil hedeflere saldırdığını ve Beyrut üzerindeki hava çatışmasında iki İsrail uçağının düşürüldüğünü açıkladı.

Ajansların bildirdiğine göre, Lübnan'ın güvenliğini sağlamak için Suriye ile Lübnan arasında FKÖ'nün de katılacağı bir zirve toplantısı yapılması söz konusudur. Lübnan Başbakanı Selim El Hoss bu konuda görüşmeler yapmak üzere Şam'da bulunmaktadır.

Öte yandan Camp David anlaşması uyarınca, Sina yarımadasının bir bölümünün daha Mısır'a verileceği bildiriliyor. Mısır'a verilecek alan yarımadanın Süveyş Kanalı'ndan doğuya doğru onda birlik bir kısmıdır.

ŞAH DEVRİLDİĞİNDEN BERİ İLK KEZ

İran'da petrol işçileri greve başladı

● **İşçilerin petrol bakanını desteklemek için iş bıraktıkları bildiriliyor.**

Tahran, (a.a.) — Yaptıkları grev eylemleriyle İran Şahı'nın devrilmesinde önemli bir rol oynayan petrol işçileri, Şah devrildikten beri ilk kez greve başladılar.

İran Ulusal Petrol Şirketinde çalışan işçilerin önceki gün petrol bakanını desteklemek amacıyla çalışmayı durdurdukları açıklandı.

İran Petrol Bakanı Hasan Nezih, kendisine yöneltilen saldırıları protesto etmek ve kendisini desteklemek amacıyla şirket işçilerinin işi bıraktıklarını söyledi.

Petrol bakanlığı konusunda İran'ın dinî ve siyasî lideri Ayetullah Humeyni'ye başbakan Bazergan'ın başvuracağını belirten Hasan Nezih, durumu aydınlığa kavuşuncaya kadar kendisinin de şirket genel merkezine gitmeyeceğini açıkladı.

Hasan Nezih, Ayetullah Humeyni'nin desteğini alamaması halinde Mehdi Bazergan'ın başbakanlıktan istifa edip etmeyeceği sorusunu da «mümkündür» diye cevapladı.

Ayetullah Humeyni İran'da işbaşına geldikten sonra yapılacak her türlü grevin «haram» sayılacağını belirtmiş, ve işçilerin grev yapmasına karşı çıkmıştı.

Endonezyalı komünistler serbest bırakılıyor

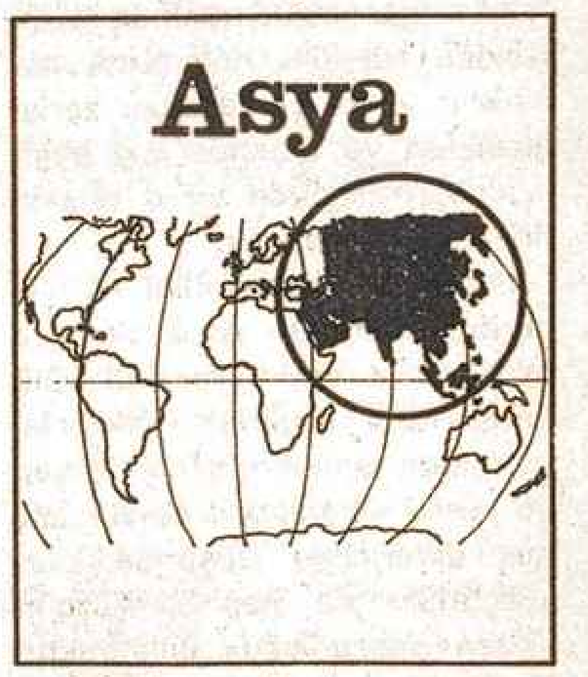

Cakarta — Endonezya Ulusal Güvenlik komutanlığı sözcüsünün yaptığı açıklamaya göre, Buru adasındaki kamplarda bulunan 11.00 tutukludan 4.000'ini kısa bir süre önce serbest bırakıldı.

4.000 tutuklunun salverilmesiyle birlikte adada bulunan tutuklu sayısının 4154'e indiğini ve Aralık ayına kadar bunların birçoğunun serbest bırakılacağını iddia eden sözcü, bu yıl sonuna kadar serbest bırakılmayan bir tek mahkûmun kalmayacağını söyledi.

Bilindiği gibi, 1965 yılında giriştikleri devrim hareketinin başarısızlıkla sonuçlanması üzerine tutuklanan 11.000 komünist, Cakarta'nın üçbin kilometre kuzeydoğusundaki Buru adasındaki kamplarda sürgün bulunuyorlardı. Yargılanmadan tutuklanan binlerce komünist, çıkan karışıklıklar sırasında ölen 6 anti-komünist generalin öldürülmesinden sorumlu tutulmuşlardı.

Brezilya'da Demokrasi Mücadelesi Güçleniyor

Brezilya Komünist Partisi yasallaşma mücadelesi veriyor.

Güney Amerika

Emperyalizm, özellikle ABD emperyalizmi uzun yıllar Latin Amerika'da doymak bilmez bir açgözlülükle talan ve soygun düzenini sürdürmüştür. Brezilya emperyalizmin ve işbirlikçilerinin ağır baskı ve sömürüsü altında inleyen Latin Amerika ülkelerinden biridir. Ne var ki Latin Amerika bugün emperyalistlerin eskisi gibi rahatlıkla at oynattıkları Latin Amerika değildir. Nikaragua'da halk güçlerinin zaferiyle ortaya çıkan gerçek, Latin Amerika'daki tüm gerici ve faşist diktatörlüklerin er geç yıkılacağıdır.

Emperyalizmin Brezilya'daki hesapları da son günlerde bozulmaktadır. Son gelen haberlere göre Brezilya'da demokrasi mücadelesi ürünlerini vermeye başlamıştır. Hükümet bir af ilan etmek zorunda kalmıştır. Brezilya Komünist Partisi MK Genel Sekreteri L.C. Prestes ülkeye döneceğini ve Komünist Partisinin yasallaştırılması için mücadele edeceğini açıklamaktadır.

Brezilya'da şimdiki durumun temel özelliği, halkın yoksulluk şartları ve demokrasi üzerindeki baskılara karşı protestosunu ifade eden kitle hareketlerinin büyümesidir. Bu durum ortaya yeni çıkmamıştır. Halkın diktatörlük rejimine duyduğu hoşnutsuzluğun bir işareti olan 1974 seçimleri sonrasında giderek hızlanan bir süreç boyunca muhalefet güçlenmiştir.

Gelişen demokrasi mücadelesini dizginlemek için rejim 1978 parlamento seçimleri öncesinde yeni tedbirler aldı. Baskı önlemleri yoğunlaştırıldı. Ancak 1977'deki öğrenci gösterileri önlenemedi. Üniversitelerde siyasî faaliyeti yasaklayan yasaya rağmen Ulusal Öğrenci Birliği yeniden örgütlendi. Mayıs 1978'de ise işçiler geniş çaplı grevlere başladılar. Mücadelenin yeni ve daha üst bir aşamasını oluşturan bu hareket önceki gibi yalnızca ekonomik değil, siyasî bir niteliktedir.

1979 yılı başında halkın artan baskısı sonucu yetkililer açık faşist eğilimleri temsil eden bir yasayı (1968 Anayasal Belgesi) feshetmek zorunda kaldı. Böylece hükümetin parlamentoya müdahale imkânları daraldı.

Mart ayında Sao Paulo maden işçileri güçlü bir grev düzenlediler. Egemen sınıflar bugünkü ortamda zora başvurmanın getireceği risklerin farkındadır. Bu nedenle hükümet greve politik bir çözüm aramaktadır. Ancak bu baskıya tekrar başvurmayacaklarını göstermez. Orduya dayanan diktatörlük halkın öfkeli bir patlamasına yol açmamak için zorbalığa doğrudan doğruya başvurmak istememektedir.

Generallerin birbirini izlediği on beş yıl içinde ulusun karşı karşıya olduğu temel sorunların hiç biri çözümlenememiştir. Emekçi kitlelerin yoksulluğu artmış, latifundiya sahiplerinin varlığı büyümüş, ülke servetleri Amerikan emperyalizmine peş keş çekilmiştir. Hoşnutsuzluk burjuvazinin bazı kesimlerine kadar yayılmıştır.

Faşist diktatörlük kasım 1978'de bir yenilgi aldı. Senato seçimlerinde ülkenin tek yasal muhalefet partisi iktidar partisinden 5 milyon fazla oy aldı. Bazı sanayi merkezlerinde pek çok gerici aday seçilemezken muhalefet oyları oran olarak yüzde 80'i aştı. Muhalefet partisi Brezilya Demokratik Hareketi'nin ilerici kanadı durumunu güçlendirdi. Bugün Temsilciler Meclisi ve Senato'da güçler dengesi olumlu yönde değişmiş bulunmaktadır. Parlamento kanalıyla politik hayatı demokratikleştirme olanakları genişlemektedir. Ancak parlamento faaliyetlerinden daha önemli olan demokratik özgürlükleri elde etmek için savaşan halk yığınlarının büyüyen hareketidir.

Brezilya Komünistleri şu anda demokratik özgürlükler için, sınırsız af için, siyasi partilerin faaliyet özgürlüğü için mücadeleyi yoğunlaştırmayı son derece önemli görmektedir. Aynı zamanda hükümetin enflasyonla mücadele paravanası ardında gerçek ücretleri düşüren ve işsizliği artıran ekonomik politikasına karşı mücadele de önem kazanmaktadır. Siyasi baskılar ve anti-komünist kıyım Brezilya Komünist Partisine büyük zararlar vermektedir. Brezilyalı komünistler, Komünist Partisinin yasallaşması için mücadele etmektedir. Toplumu demokratikleştirmeyi amaçlayan tüm adımları destekleyen Brezilya Komünist Partisi, bugünkü aşamada, antitekel devrime ve sosyalizme giden yolu açacak olan demokrasi için savaşını sürdüreceğini açıklamaktadır.

SANAT~KÜLTÜR~BİLİM

Sanatta Resmi Liberallik Ve Ödül

Ali SEFER

Cumhuriyetle birlikte Kemalizmin burjuvazinin resmî ideolojisi olmasındanberi, devlet desteğini arkasına almak gereğini duyan aydın kesiminin ideolojik ufkunu genel çizgileriyle hep Kemalizm belirlemiştir. Aydınlara, sanatçılara karşı, onlarla bütünleşmek ihtiyacı nedeniyle sınırlı - liberal bir yaklaşım içinde olan Kemalizm, bu ufku aşmadıkları sürece aydınları desteklemiştir de. Bu, Türkiye'ye, yerli burjuvaziye özgü liberalliğin sınırlı oluşu, onun resmîliğinden gelir ve bir bakıma bunu «resmî liberallik» diye adlandırmak da mümkündür. Nitekim Kemalizm, aydınlara, kendi çerçevesini zorlamadıkları ve temelde ona bağlı kaldıkları takdirde ve o oranda liberal davranmıştır.

Sanatçının bireyselliği ve özgürlüğü üzerine sözü kimseye bırakmayan Varlık ve Türk Dili dergilerinin özgürlük anlayışları, sanata saygıları, gerçekte hep bu resmî liberallikle çevrili kalmış, dillerinden düşürmedikleri «özgürlük» de, hep bir «özgürlükten yoksunluğu» anlatmıştır. Devrimci - demokrat yazarları, sosyalistleri, her fırsatta kötüleme eğiliminde olan ,onları «bağlanan, güdülen» yazar diye küçümseyen bu anlayış, sosyalist gerçekçiliği edebiyatın dışında tutmak için ısrarlı çabasını bugün de sürdürüyor. Devrimci-demokrat yazarların kitlelere ulaşmasıyle birlikte, biraz daha esnek davranma inceliğini, daha doğrusu kurnazlığını göstermekten de geri kalmayan bu resmî liberallik, bunu yaparken demokratik halk kültürünün gelişmesini sulandırmayı da amaçlamaktadır. Yani «kendi özgürlüğü»nün gölgesini onun üzerinden çekmemektedir.

Yaşar Nabi Nayır'a «46 yıllık hizmeti karşılığında verilen ödül»ün anlamı, gerçekte, 46 yıl bu resmî liberalliği ustaca uygulamış olmasını aklama çabasından başka birşey değildir. Çünkü Nayır, Varlık Dergisi'ne verdiği yarım yüzyıla yaklaşan emek süresince, edebiyatın demokratik gelişmesini frenleme görevini çok iyi başarmıştır. Soldaki yazarlarla ilişkisi, bu bağlamda ortaya çıkmış, bu bağlamda gelişmiştir. Bu «sol»luğun da, resmî liberalliğin elverdiği ölçülerde kaldığı bir daha vurgulanmalıdır.

Yalnızca dergide mi? Tüm yayın faaliyeti boyunca, çıkardığı bütün kitaplarda, bu «gölge»yi hissetmemek imkânsızdır. Nitekim, gerek kendi yazarlarımıza, gerekse yabancı yazarlara karşı uyğulanan sansür, eserlerden çıkarılan parçalar, bunun kanıtı olarak edebiyat tarihimizde resmî liberalliğin «özgürlükçülüğü»nü örnekliyecektir.

CHP'nin yazarları ödüllendirirken taşıdığı amaçlar, daha önceki, örneğin 1940'lardaki ödüllendirmelerde de, Yaşar Nabi Nayır'a yönelik amaçların dışına çıkamamıştır. Yazardan beklenen, resmî ideolojinin edebî sözcülüğünü yapması olmuştur. El altından bu amaçla desteklenen bir Orhan Veli'nin, gerici bürokrasiyle çelişkiye düştüğü noktada bu desteği yitirmesi, bunun bir başka ve son derece anlamlı örneğidir.

«Sanat özgürlüğünü sınırlamaya yönelik» her türlü baskının karşısında yer alarak sanatçıyı hırpalatmıyacaklarını, bu konuda soldan gelen «partili edebiyat darkafalılığına» (!?) karşı da mücadele edeceklerini belirten CHP'li kültür adamlarının ve baş ta sanatçı Ecevit'in tavrı, aslında çerçeve itibariyle elli şukadar yıldır sürdürülen sanat politikasının devamından ibarettir. Sanatçı özgür olacak ama, bu resmî liberalliği zorlamaksızın. Yani soldaki «partili edebiyat dar kafalılığı»na karşı, CHP'li edebiyat «özgürlüğü»! Nasıl ki, komünizme karşı demokratik sol önlemi getiriliyor, ilerici ve sosyalist edebiyat gelişmesine karşı da yapılan tümüyle ayni şeydir ve Kültür Bakanlığı Yüksek Kültür Kurulu yetkililerinin politikaya âlet olmayan edebiyat örneği adına yaptıkları seçme, kelimenin tam anlamıyla politik oluyor: «Ey edebiyatçılar! 250 bin lira gibi büyük bir ödüle hak kazanmanız işten değildir! Üstelik ne acı, ne zindan! CHP'li edebiyat özgürlüğüyle yetinmek, yeter de artar bile!»

Devrimci-demokrat yazarlar, ilerici yazarlar özgürlüğün anlamının bilincindedirler, daha bir o kadar ödül konsa, yeteneklerini bu şarlatanlığa teslim etmeyeceklerdir.

TİYATRO

AST çalışma programı

Ankara Sanat Tiyatrosu İstanbul'daki turnelerini Kenter Tiyatrolarında 15 Ekim 1979 tarihine kadar sürdürecеklerdir. AST'ın sergilediği Uğur Mumcu'nun Sakıncalı Piyade oyunu 500.'cü temsilini tamamlayarak başarıyla sergilenmektedir. Rutkay Aziz'in yönettiği oyunun müziği Timur Selçuk tarafından yapılmış, Ezgi sözleri ise Çiğdem Talu'ya ait. Dans düzeni Altan Tekin, dekor, Haldun Ertekin ve Cengiz Kabaoğlu tarafından gerçekleştirilmiştir.

Diğer oyunları Can Yücel tarafından çevrilmiş olan B. Brecht'in Tak-Tik (Yuvarlak Kafalılar - Sivri Kafalılar)'ı, Tak-Tik oyunundaki çevirisiyle Can Yücel Ankara Sanatseverler Derneği ödülünü, Timur Selçuk da sahne müziği ödülünü almışlardır.

Tİ–SAN olağanüstü genel kurulu yapıldı

Tİ-SAN olağanüstü genel kurulu 10.9.1979'da Sinematek Salonunda yapılmış ve merkez yürütme kurulu şu şekilde oluşmuştur:

Genel Başkanlığa Mehmet Akan, Genel Sekreterliğe Candan Sabuncu, Örgütlenme Sekreterliğine Gökhan Mete Eğitim Sekreterliğine Ulvi Alacakaptan ve Genel Yazmanlığa da Uluer Süer seçilmişlerdir.

Tİ-SAN olağanüstü genel kurulunda şu kararlar alınmıştır:

1 — Sinemada yeni uygulanan sansürün değerlendirilmesi ve kınanması,

2 — Tiyatrolar üzerinde son günlerde yoğunlaşan baskıların değerlendirilmesi ve kınanması,

3 — Bir tiyatro kurultayının toplanması görevinin yönetim kuruluna verilmesi,

4 — Gündemde olan tiyatro yasası konusunda yönetim kurulunun ön hazırlık yapması,

5 — Zaten var olan Tİ-SAN, Detça işbirliğinin, güçlendirilerek sürdürülmesi,

6 — TRT-DER ve Tİ-SAN arasında ilkesel bir işbirliği kurulması için genel yönetim kuruluna görev verilmesi,

7 — Film-Ses ve Tİ-SAN arasında ilkeli bir işbirliği kurulması için Genel Yönetim Kurulu'na görev verilmesi,

8 — TYS ile Tİ-SAN arasında ilkeli bir işbirliği kurulması,

9 — İ.B.Ş.T.'da var olan ve gittikçe geriletilen yerinden yönetimin sağlandığı demokratik hakların savunulması konusunda Genel Yönetim Kuruluna görev verilmesi,

10 — Detça'nın savunduğu Devlet Tiyatrosunda «Yerinden Özyönetim» tezinin savunulması konusunda Genel Yönetim Kurulunun görevlendirilmesine oy birliğiyle karar verilmiştir.

Radyo TV

TV

17.55 Haberler - 18.00 Atletizm: Çeşitli dallarda süren atletizm müsabakaları naklen yayınlanacak - 20.10 Müzik - 20.30 Haberler - 21.15 Saz Eserleri - 21.20 Aşk Gemisi: «Anılar» - 22.05 Televizyonda Tiyatro: «Fadik Kız» Orhan Asena'nın yazdığı, Işık Yenersu, Baykal Saran, Yalın Tolga'nın oynadığı bir televizyon tiyatrosu. Sömürü çarkının dişlileri arasına atılan «Fadik Kız»lar konu ediliyor. - 23.50 Haberler - 24.00 Akdeniz Oyunları: Günün yarışlarından özetler verilecek.

TRT-1

05.00 Açılış - 06.02 Günaydın - 07.20 Köye Haberler - 07.30 Haberler - 0740 Sabahtan Sabaha - 09.02 Halk Müziğine Gönül Verenler - 09.40 Arşivden Mikrofona - 10.01 Arkas Yarın - 10.21 Bölgesel Yayın - 12.00 Bölge Haberleri - 12.10 Öğle Üzeri - 13.00 Haberler - 13.30 Bölgesel Yayın - 15.01 Yaşayan Hukuk - 16.00 Bölge Haberleri - 16.45 Gözde Eserler - 17.02 Akşama Doğru - 18.16 Bölgesel Yayın - 19.00 Haberler - 19.30 Bölgesel Yayın - 20.02 Çocuklar İçin On Dakika - 20.35 Saz Eserleri - 21.02 Radyo Tiyatrosu - 23.00 Haberler - 23.10 Bölgesel Yayın - 01.00 Kapanış - 01.05 - 05.00 Gece Yarısı.

TRT-2

08.00 Açılış - 08.02 Gün Başlıyor - 09.00 Olayların İçinden - 09.39 Sabah Konseri - 10.30 Yaşayan Ekonomi - 12.20 Solistler Geçidi - 13.00 Haberler - 13.30 Olayların İçinden - 14.00 Birike Birike - 15.30 Türküler ve Oyun Havaları - 16.20 Arkası Yarın - 16.40 Halk Müziğine Gönül Verenler - 17.30 Küçük Konser - 19.00 Haberler - 19.45 Bağlama Takımından Türküler - 20.45 Türküler - 22.00 Barok Müzik - 23.00 Solistlerden Şarkılar - 23.30 Haberler - 23.35 Hafif Müzik - 23.55 Kapanış.

TRT-3

07.00 Açılış - 07.02 Güne Başlarken - 08.00 Sabah Konseri - 09.00 Haberler - 09.03 Barok Müzik - 10.00 Çeşitli Sololar - 11.00 Öğleye Doğru - 12.00 Haberler - 12.09 Sizin İçin Seçtiklerimiz - 13.00 Konser Saati - 16.00 Müzik Dünyasından - 17.00 Haberler - 17.09 Sizler Için - 18.00 Stüdyo FM - 19.00 Bir Konser - 21.00 Büyük Eserler - 22.00 Haberler - 22.09 Gecenin Getirdikleri - 23.00 Perşembe Konseri - 24.00 Gece ve Müzik - 01.00 Kapanış.

Sınıflı Toplumda Sınıf Mücadelesi Kaçınılmazdır

SINIF MÜCADELESİNİ ÜRETİM ARAÇLARININ ÖZEL MÜLKİYETİ DOĞURUR

Üretim araçlarının özel mülkiyetine sahip olanlar, her zaman bu imkânı kullanarak toplumdaki politik iktidarı ellerinde tutarlar ve bunu emekçi sınıflara karşı bir baskı mekanizması olarak kullanırlar. Emekçiler böylece hem ekonomik olarak sömürülürler, hem de politik olarak ezilirler. Sınıfların toplumsal üretimde aldıkları farklı obiektif yer bunların sınıfsal çıkarlarının da farklı olması demektir. Bu farklı sınıf çıkarları, egemen sınıfla sömürülen sınıf arasındaki mücadelenin objektif temelidir.

En basit bir ekonomik olaydan, siyasal mücadele alanına kadar ezen ve ezilen sınıfların sorunlara bakışı ve bunları ele alış biçimleri farklı ve birbirine karşıttır. Çünkü bunların sınıfsal çıkarları farklıdır ve bu farklı çıkarlar, zorunlu olarak iki temel sınıf arasındaki sınıf mücadelesini doğurur. Uyuşmayan çıkarların iki zıttın mücadelesini getirmesi kaçınılmazdır. Her sınıf kendi çıkarını bütün topluma kabul ettirme mücadelesini verecektir.

Sosyal sınıfların varlığı nasıl bizim isteğimize bağlı keyfi bir şey değilse sınıflar nasıl biz istesek de istemesek de varsa, sınıflı toplumlarda sınıf mücadelesi de böylesi kaçınılmaz bir olgudur. Toplumların gelişim kanunları içerisinde bu mücadele sürüp gidecektir, ta ki sınıflı toplumlar ortadan kalkana kadar.

SINIF MÜCADELESİ ÜRETİCİ GÜÇLERİN GELİŞMESİNİN BİR İFADESİDİR

Sınıf mücadelesi yalnızca ezen ve ezilen sınıflar arasındaki çıkar uzlaşmazlığının bir ifadesi değildir. Sınıf mücadelesi basit bir menfaat çekişmesi değil, daha çok, toplumların gelişme süreci içinde ortaya çıkan ve toplumları ilerleten, insanlık tarihinin sevindirici bir gücüdür. İlkel komünal toplumdan sonraki insanlık tarihi, aynı zamanda sınıf mücadelelerinin bir tarihidir. İnsanlık kendi tarihini sınıf mücadelesi ile yazmıştır.

Hiç bir şey durmaz, her şey sürekli bir hareket ve değişim ve bunun sonucunda bir gelişim içindedir. Bu nesnel yasal insan toplumları için de geçerlidir. İnsanlar kendi maddi yaşama araçlarını, kendi varlıklarını sürdürmek, varolmak için gerekli araçları ve aynı zamanda kendi nesillerini sürekli olarak üretmek ve yeniden üretmek zorundadırlar. Hiçbir şey aynı kalmaz, insan toplumu ve onun ayrılmaz parçası üretim de bu yüzden aynı kalmaz, sürekli bir değişim ve gelişim içinde. Bir üretimin gelişmesi ve yeniden üretimin her defasında daha bir üst düzeyde gerçekleşmesi zorunluluğu, üretici güçleri, yani insanı ve üretim teknik ve araçlarını da geliştirir.

İlk insanlar baltadan başka bir üretim aracı bilmezken bugün neredeyse bütün üretimi kendi başına yapabilen, bir iki kişinin yönettiği otomatik fabrikalar yapılabiliyor. İlk insanların teknik bilgisi hemen hemen yok denecek kadar azken şimdi bir insan yüzlerce makinaya tek başına kumanda edebilecek kadar teknik bilgiye sahip olabiliyor. Üretici güçlerin gelişmesi tarih boyunca devam etmişti ve edecektir.

Üretici güçlerin tarihi gelişmesi kendini emekçi sınıfının gelişmesinde gösterirken üretim ilişkilerinin bu gelişmeye engel teşkil eder niteliği üretim araçlarının mülkiyetine sahip egemen sınıfın emekçi sınıfları baskı altında tutmasında ortaya çıkar. İşte sınıf mücadelesi bu yüzden kaçınılmaz ve zorunludur. Egemen sınıf kendi çıkarını üretici güçlerin eski seviyesinde kalmasında görür. Ve bu yüzden de gelişimi durdurmak, hiç değilse denetimine almak ister, işçi sınıfının karşısına dikilir. Her sınıflı toplumda egemen sınıf gericidir, tutucudur, üretici güçlerin gelişmesinden korkar. Kendisi en önemli üretici güç olan emekçi sınıf ise üretici güçlerin karşısına çıkan egemen sınıfa karşı bu gelişmenin yollarını açmak için mücadele verir.

PROLETARYANIN SINIF MÜCADELESİNİN AMACI NEDİR?

Kapitalist toplumda sınıfları ve sınıflar arasındaki sosyal eşitsizliği doğuran şeyin üretim araçlarının özel mülkiyeti olduğu bilinir. Zaten mülkiyet ilişkileri üretim ilişkilerinin hukuki bir ifadesinden başka bir şey değildir. Gene bu özel mülkiyete sahip olanların, üretici güçlerin gelişmesini engellediklerini ve diğer sosyal sınıflar üzerinde tahakküm kurarak toplumun sınıflara bölünmüş olarak sürmesini istediklerini de biliyoruz. Ve yine biliyoruz ki, üretici güçlerin günümüzdeki tayin edici unsuru olan işçi sınıfı tarihi görevini yapmak, üretici güçlerin yolunu açmak için burjuvaziye karşı işçi sınıfının mücadelesini veriyor.

Peki bu mücadelenin amacı ne olmalı? Bu mücadele neye yönelik olmalı, mücadele nasıl bir sonuç vermeli ki, başarıya ulassın ve toplumu ilerletsin? Bu sorunun cevabını verebiliriz; Madem ki sınıfları doğuran şey üretim araçlarının özel mülkiyeti ve madem ki üretici güçlerin gelişmesini engelleyen şey mülkiyet ilişkileridir, o zaman üretici güçlerin özgürce gelişmesinin ve sınıflı toplumun sona ermesinin ilk şartı üretim araçlarının özel mülkiyetinin kaldırılması olur. İşçi sınıfının mücadelesinin amacı budur. Üretim araçlarının bütün toplumun tasarrufuna geçmesi, ayrı ayrı sınıfları ortadan kaldıracaktır.

BURJUVAZİ EGEMENLİĞİ NASIL SAĞLAR?

Sınıf mücadelesinin amacı bu olunca, bu amaca en doğru yoldan nasıl varılacağı sorusu çıkar ortaya. İşçi sınıfı, amacına nasıl bir mücadele ile varabilir? Bu sorunun cevabını verebilmek için, içinde yaşadığımız kapitalist toplumda üretim araçlarına sahip burjuvazinin bu özel mülkiyeti nasıl koruduğunun bilinmesi gerekir. Özel mülkiyet burjuvaziye ekonomik egemenlik sağlar, ekonomik egemenliğe sahip olan burjuvazi bunun sayesinde kolaylıkla politik egemenliğini de kurar ve kendi sınıf çıkarlarını bunun sayesinde korur. Kamu yönetimini, devlet kurumlarını kontrolü altında tutar. Burjuvazi ayrıca kendi sınıf çıkarlarını sürdürmek için kendi fikirlerini bütün topluma kabul ettirmek ister ve ideolojik bir mücadele verir, bunu egemenliğine destek yapar.

Burjuvazinin egemenliği demek ki, önce ekonomiktir, o bütün üretim araçlarının kontrolüne sahiptir, toplumun ekonomik hayatı onun çıkarları çerçevesinde hareket ettirilir.

Burjuvazinin egemenliği aynı zamanda ideolojiktir, çünkü o kendi fikirlerini bütün topluma kabul ettirip, sınıf mücadelesini engellemeye çalışır.

Burjuvazinin egemenliği politiktir de, çünkü o devletin kontrolüne sahiptir, devlet mekanizmasını kendi çıkarlarının korunması için kullanır.

İŞÇİ SINIFININ MÜCADELESİ NASIL BAŞARIYA ULAŞIR?

Madem ki burjuvazi proletaryanın sınıf mücadelesinin amacına ulaşmasını ekonomik, ideolojik ve politik egemenliğini sürdürerek engellemek istiyor, işçi sınıfı da burjuvaziye karşı verdiği mücadeleyi bu üç alanda yoğunlaştırmalıdır. Burjuvaziye karşı ekonomik mücadele verilmelidir, onun ekonomik alandaki gücü zayıflatılmalıdır. Burjuvaziye madem ki kendi çıkarlarını savunan kendi fikirlerini kitlelere yayıyor, onun fikirlerine karşı, işçi sınıfının bilimsel ideolojisi işçi sınıfının devrimci fikirleri çıkarılmalıdır.

Ve madem ki burjuvazi kendi çıkarlarını politik iktidarı vasıtasıyla koruyor onun politik iktidarına son verilmelidir, iktidar işçi sınıfına geçmelidir. Devlet işçi sınıfının çıkarları açısından yeniden örgütlenmelidir.

İşte işçi sınıfının mücadelesi bu üç alanda ekonomik ideolojik ve politik olarak sürdürülmelidir, ancak böyle bir mücadele işçi sınıfının tarihi görevini yerine getirmesini sağlayabilir.

Sınıf mücadelesinin kilit noktası politik mücadeledir. İktidar mücadelesidir. Burjuvazinin her türlü egemenliğine son verebilmenin yolu, onun politik iktidarına son vermekten geçer, çünkü o artık ancak bu sayede ayakta durabilmektedir. Sınıf mücadelesinin can damarı bu yüzden, iktidar mücadelesidir.

Egemen sınıflar son derece örgütlüdürler. Bu yüzden, işçi sınıfının ve müttefiki diğer emekçi sınıfların da örgütlü siyasi bir mücadele vermesi zorunludur. Her üç mücadele de örgütlü bir şekilde yürütülmelidir. Bunu da sağlayabilecek tek bir güç vardır; o da işçi sınıfının siyasi partisidir. Emekçi sınıfların sınıf mücadelesi ancak işçi sınıfının devrimci sınıf partisi öncülüğünde, onun örgütleyici ve yönlendirici yönetiminde yürütülürse nihai amacına ulaşabilir.

Uluslararası İşçi Hareketinin Birliği

Sosyalizm ve kapitalizm arasında mücadele denildiği zaman, akla sadece sosyalist ülkelerin mücadelesi gelmez. Sosyalizm ve kapitalizm uyuşmaz kavramlar olduğu kadar uyuşmaz sistemlerdir. Dolayısıyla sosyalist ve kapitalist ülkeler, bir bütün halinde her zaman karşı karşıyadırlar, mücadele içindedirler. Ama bu mücadelenin kapitalist ülkeler içindeki uzantısı iki sınıf arasındaki mücadele olarak devam eder.

Sosyalizm, burjuvazi ile işçi sınıfı arasındaki çelişkinin ürünüdür. Bu çelişki, sosyalizmin başarıya ulaşmasından sonra iki sınıfın mücadelesinden, iki sistemin mücadelesine dönüşmüştür.

Ne ki, kapitalizm dünyadan kalkmış değil. Sosyalizm de bütün dünyaya egemen olmuş değil. Bu nedenle, sosyalizme yol açan ilk sınıf çelişkisi, yani burjuvazi ile işçi sınıfı arasındaki çelişki, kapitalist ülkelerde yaşamaya devam ediyor.

Yaşamakla kalmıyor, derinleşiyor .Çünkü, kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı mücadelesi, iki sistem arasındaki mücadeleye bağlıdır. Onunla birlikte gelişir. İşçi hareketinin uluslararası birliği buna şöyle dikkat çeker:

«...iki sistem arasında büyüyen karşıtlık, günümüz uluslararası ilişkilerinin özüdür ve emperyalist dünya içindeki çelişkilerin gelişmesini etkilemektedir.» (Komüntern VI. oturumu 1931)

Gelşmiş kapitalist ülkelerde maddi toplumsal yapı sosyalizmin eşiğine varmıştır. Buralarda sınıf mücadelesi şu ya da bu gelecekte sosyalizme yol açacaktır. Gelişmemiş ülkelerden farklı olarak bu ülkelerde işçi sınıfının mücadelesi çok daha ileridir. Ekonomik yapı tekelci olduğu için burjuvazinin sınıf düşmanları çok daha fazladır. Tüm emekçi sınıflar, işçi sınıfının gücüne güç katmaktadır. Bu yüzden kapitalist ülkeler işçi hareketi, gücü günden güne artan bir harekettir. Sosyalist sistemin enternasyonalist gücü işçi hareketinin destekçisi olduğu kadar, sosyalist ülkeler de bu hareketin enternasyonalist desteğini her zaman almaktadır. Lenin şöyle der: **«Bizim başlıca umudumuz, başlıca desteğimiz Batı Avrupa'nın daha ileri ülkelerinin proletaryasıdır.» (C. 28. Sf: 348)**

Kapitalist ülkelerde işçi sınıfı, giderek artan bir toplumsal ağırlık kazanır. Kapitalizmin gelişmesi ile, işçi sınıfı **nicel** olarak büyür. Bu nicel büyüme sınıf mücadelesinin deneylerinden geçerek **nitelik** halini alır. Bu nitelik, etrafında öteki emekçi unsurları toplar. Dolayısıyla işçi sınıfının kapitalizme karşı mücadelesi, kapitalizmin vatanında güçlenir. İşçi sınıfının sayısal gücünün üstünde bir etkinliğe ulaşır.

Çağımızda kapitalizmin belirleyici niteliği ve gücü **tekel egemenliği** dediğimiz zümresel egemenlik biçimi olarak somutlanır. Bu nedenle, kapitalizmi boy hedefi olarak alan işçi hareketi, öncelikle tekel egemenliğini karşısında bulur. Onunla boğuşur. Sınıf hedeflerini düşmanının bu somut kimliğine göre çizer. **Anti-tekel mücadele...**

İşçi hareketinin anti-tekel mücadelesi, sosyalist amaçlarla demokratik amaçların bir arada, iç içe geçtiği bir mücadeledir. Tekelci egemenlik demokrasiyi sınırlar ve genel bir baskıya dönüşür. Bu egemenliğin karşısında diğer bütün kesimlerin yakın hedefi, tekel baskısından kurtulmak ve demokrasiyi genişletmektir. Kapitalist ülkeler işçi hareketi, sınıf mücadelesini bu yakın perspektifle, sosyalizm hedefini birleştirerek yürütür.

Kapitalist ülkeler, işçi hareketinin Dünya Devrimci Süreci'nin güçlenmesinde yeri çok önemlidir. Çünkü, bu hareket, tekelci burjuvazinin kendi ülkesinde ayaklarını yerden kesiyor, onun egemenliğinin temellerini sarsıyor.

Örneğin; emperyalist burjuvazi saldırgan, işgalci ve müdahaleci bir tutum içindedir. Dünyanın bütün ülkelerine ve halklarına karşı bu saldırgan tutum, barışı tehdit eden başlıca faktördür. İşte, kapitalist ülkelerdeki işçi hareketi, sınıf mücadelesini sosyalizme doğru yaklaştırmakla kalmaz, elde ettiği kısa vadeli sonuçlarla da dünya devrimci sürecine hizmet eder. Ülke burjuvazisinin savaşçı politikasına karşı tutum alır. Siyasal etkinliğini barış politikası lehine kullanır.

İşçi hareketinin enternasyonalist görevlerine sadakati, halkların mücadelesinde önemli bir rol oynar. Dünya devrimci sürecinin, bir insan organizması canlılığında, kan damarlarıyla birbirine bağlı bileşenlerinin bir tek faaliyetinden, diğerlerinin etkilenmesi ve sonuç alması mümkündür. Portekiz işçi sınıfı ve demokratik güçleri faşizmi devirir, bunu Afrika'daki Portekiz Sömürgelerinin bağımsızlığı izler, Mozambik, Gine Bissau vb.

Kapitalist ülkelerdeki işçi hareketinin artan politik etkinliği, onun sınıf birliğinin güçlenmesiyle açıklanabilir. Tekelci kapitalizmin işçi hareketini bölen ve zayıf düşüren eğilim ve saldırılarına karşı, ulusal düzeyde işçi hareketinin birliğini sağlamak büyük önem taşır. Kaldı ki, dünya sosyalist sisteminin gücü bu birliği güçlendiren bir rol oynar. İşçi sınıfının en geniş kesimleri, devrimci sınıf görevlerinin sosyalizmin bu yaşıyan örneğine ulaşmak olduğunu kavrar. SBKP bir kararında: **«işçi sınıfı birliğinin uluslararası ve ulusal düzeyde gerçekleşmesi için elverişli ufuklar'ın olduğunu»** belirtiyor.

Ulusal düzeyde sınıf birliğinin gerçekleşmesi, işçi hareketinin uluslararası birliğine de hizmet eder.

Kapitalist ülkelerdeki işçi hareketi bölünmüşlüğün üstesinden gelebilmek için, somut durumu en iyi şekilde değerlendirmek zorundadır. Bunun birinci şartı, tüm devrimci sınıf kesimlerinin ve özellikle de devrimci bilince sahip işçi önderlerinin tek bir parti, işçi sınıfının **yeni tip partisi** bayrağı altında toplanmasıdır. İşçi hareketinin bu siyasal birliği, onun sınıfsal öncü konumunun zorunlu bir gereğidir.

Ne ki, işçi hareketinin birliği bununla sınırlı değildir. Özellikle gelişmiş kapitalist ülkelerde işçi sınıfı saflarında, reformizmin etkisi altında kalmış işçi kesimleri bulunur. Bunlar, sosyal demokrat siyasi hareketlerin cesitli nitelikleriyle yüz yüzedirler. Reformizmin etkisi altındaki işçi kesimlerinin de devrimci mücadeledeki yerlerini almaları, sosyal demokrat hareketlerin, bir bütün olarak, işçi sınıfının demokratik eylemine katılmasıyla sağlanmalıdır. İşçi sınıfı partileri gelişkin kapitalist ülkelerde işçi sınıfının birliğini gerçekleştirmek için sosyal demokrat hareketleri kendi yanlarına çekmek için uğraşmaktadırlar. Anti-tekel güçlerin çekirdeği ve öncüsü olan işçi sınıfı ancak, bu siyasal ittifaklar sayesinde bütün olarak mücadele içinde olabilir.

Her ne kadar, kapitalizm kendi iç buhranlarını emekçi sınıfların sırtına yıkıyorsa da, kapitalist ülkelerdeki güçlü ve örgütlü işçi hareketleri, bu buhranları yüklenmemek ve tekelcilerin krizlerini derinleştirmek olanaklarını sonuna kadar kullanmaktadır. Böylece kapitalist kampın, sosyalist sistem ve dünya devrimci süreci karşısındaki durumu daha da sarsılmakta, sınıf mücadelesinin ulusal ve uluslararası alanda başarıları için elverişli olanaklar doğmaktadır.

Lenin: **«bütün ulusların işçilerinin, tüm işçi sınıfı örgütlerindeki işçilerin istisnasız olarak en yakın ve tam bir birliği olmadan proletarya sosyalizm mücadelesini başarıyla götüremez ve günlük ekonomik çıkarlarını (gereğince) savunamaz.» (C: 19-s. 245)**

Kapitalist ülkelerdeki işçi hareketi tam da bu öğüde göre gelişmektedir. Bir yandan tüm işçi örgütlerinin mücadele birliğini ve enternasyonalist görevlerini sağlamak ve başarmak ve bütün bunlara ek olarak, sosyalizme giderken, günlük taleplerini de «(gereğince)» savunmayı başarmak.

Yayın İlanları

sosyalist birlik
ve
meksika deneyi

[illegible] bakarak, [illegible] birbirinden uzak iki ülkenin (Meksika - Türkiye) işçi sınıfı devrimcilerinin, belirli sorunlar karşısında aynı çözümlere ulaştıkları gerçeği, ülkemiz işçi hareketinin başarı hanesine olumlu bir puan olarak kaydedilmelidir.

Okuyucu bu broşürde, Meksika'da gerçekleştirilen işçi sınıfı siyasi hareketinin birliğinin bir belgesini bulacaktır.

kitle yayınları
10 LİRA

Yazışma ve havale adresi: Öner Ciravoğlu
Başmusahip Sk. Tan Ap. 10/11 Cağaloğlu/İstanbul

Gus Hall
"İHANET İÇİNDESİNİZ!"
ABD Komünist Partisi'nin
Çin Komünist Partisi'ne Mektubu
ilke yayınları
10 lira
Yazışma ve havale adresi: Öner Ciravoğlu
Başmusahip Sk. Tan Ap. 10/11 Cağaloğlu/İstanbul

İRAN'DA
ŞAFAK SÖKÜYOR
Tudeh Merkez Komite Üyesi
HISROV RUZBEH'in
Savunması
haziran hy yayınları
15 TL
Yazışma ve havale adresi: Öner Ciravoğlu
Başmusahip Sk. Tan Ap. 10/11 Cağaloğlu/İstanbul

Ahmet Kaçmaz
Yaşasın
Sosyalizm
«ANTİEMPERYALİST ve ANTİFAŞİST
MÜCADELENİN
YENİ PERSPEKTİFLERİ»
mayıs 1978
15 tl
Yazışma ve havale adresi: Öner Ciravoğlu
Başmusahip Sk. Tan Ap. 10/11 Cağaloğlu/İstanbul

almanya'da
faşizm
haziran hy yayınları

başmusahip
so. 10/11
cağaloğlu
istanbul
15 lira

SPOR

SOVYET VATANDAŞLARININ 1980 OLİMPİYATLARINDAN BEKLEDİKLERİ ŞEY

Uluslararası işbirliği örneği ①

Sovyet Kültür eski bakan yardımcısı ve Olimpiyat Oyunları Organizasyon Komitesi Başkan yardımcısı Viladimir Popov, büyük bir Fransız gazetesinin sorularını cevapladı. Olimpiyat Oyunlarıyla ilgili çeşitli sorunların geniş biçimde tartışıldığı görüşme sırasında sorulan sorular ve V. Popov'un verdiği cevaplar şöyle:

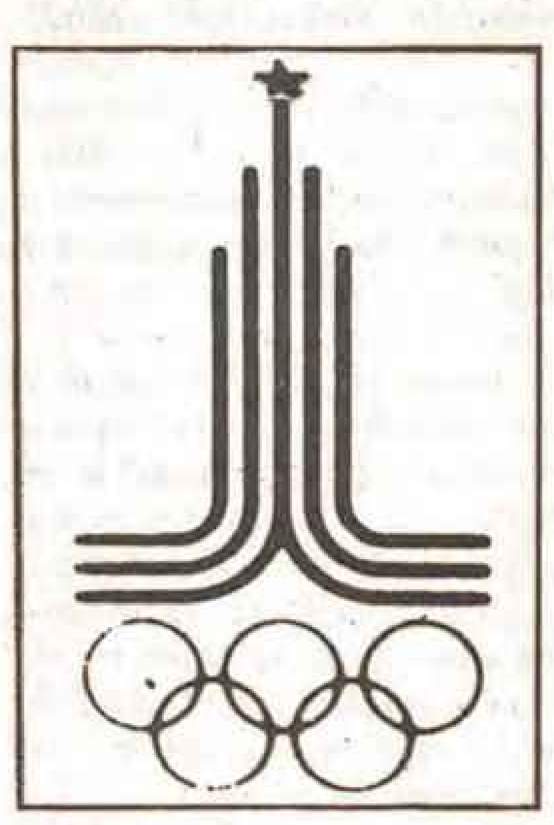

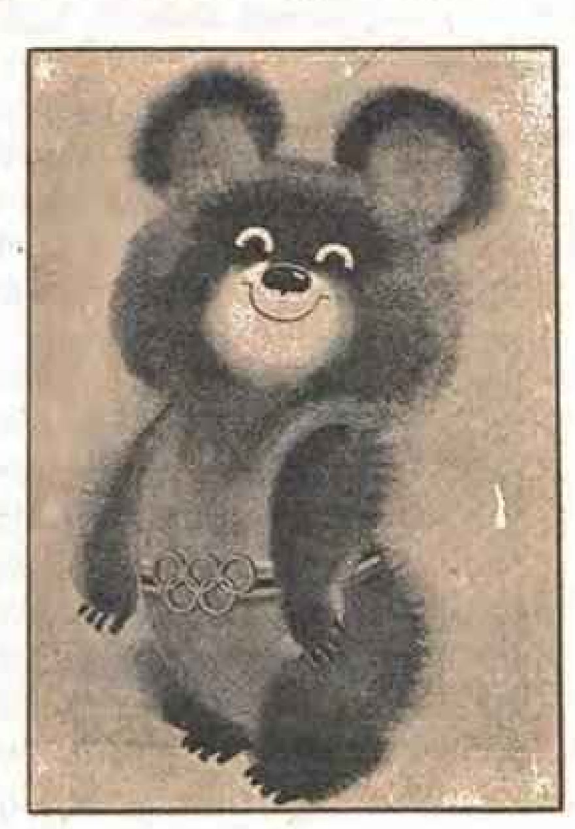

Moskova Olimpiyatlarının maskotu «Olimpik Ayı» Mişa.

S — Olimpiyat oyunlarına yaklaşık bir yıl var. Sovyetler Birliğinin yapmakta olduğu çalışmaların nasıl ilerlediğini açıklar mısınız?

C — Olimpiyat şantiyeleri diye isimlendirdiğimiz çeşitli inşaat ve yenileme çalışmaları alanlarındaki ilerleme, memnunluk verici durumdadır. Ne var ki, yaklaşık bir yüzyıldan beri rastlamadığımız sertlikteki kış, çalışmalarımızı az da olsa sınırladı.

Yeni inşa edilen tesislerden onbiri halen çalışır durumdadır. Toplam olarak 22 olimpik yeni yapımız olduğuna göre, bunların yarısı bugünden itibaren çalışır durumda demektir.

1980 yılının ilk aylarında deneme amacıyla kullanabilmek için, gerek yeni inşaatların gerekse yenileme çalışmalarının bu yılın sonunda tamamlanmasını öngörüyoruz ve planlarımızı buna göre yaptık.

S — Bu aşamada, inşaat ve yenileme çalışmalarınızı yönlendiren ilkeler neler oldu?

C — Moskova Olimpiyat Oyunları için inşa edilen yapılarda en azından şu iki amaç gözönüne alındı: etkinlik ve halkın yararlanması.

Nitekim Moskova, Olimpiyat Oyunlarından sonra kullanılmayan ve yaşamayan «Olimpik yapılar» yığını şeklinde nitelenmeyecek yegâne olimpiyat kenti olacak büyük bir olasılıkla.

Bütün olimpik yapılar, sosyo-ekonomik gelişme planlarına uygun olarak düşünüldü. Dolayısıyla, Olimpiyat sonrasında da kullanılabilecekler; Olimpiyat Oyunlarından sonra buralara yerleşecek kişiler şimdiden belirlenmiş durumda.

Yapıların planlarda yeralmış olması, Olimpiyat oyunlarının maddi yükünü hafiflettiği gibi, imalat sürelerini de kısalttı.

Olimpiyat oyunlarının ikinci bir niteliği de var. Daha önceki Olimpiyatlarda yapılar, bir ya da iki yere yığılıyordu. Oysa bizim için böyle bir şey yok. Moskova yapıları, kente ve çevresine tam anlamıyla dağıtılmış durumda.

Yapılar, yalnızca sportif ihtiyaçları değil, Moskovalıların sosyo-kültürel ihtiyaçlarını da karşılayan merkezler olacaklar. Buralarda geniş halk toplantıları da yapılabilecek.

Yapılan olimpiyat sonrasında kullanımıyla ilgili tipik bir örnek, olimpiyat köyü. Oyunlar bittikten sonra bu köy, binlerce moskovalı ailenin oturacağı bir ada olacak. Bu aileler olimpiyat oyunları biter bitmez bu köye taşınacak ve yeni evlerine yerleşecekler.

Ayrıca, büyük bir cadde üzerinde inşa edilen ana basın merkezi, Olimpiyatlardan sonra Novosti Basın Ajansı ve SSCB Gazeteciler Birliği'nin merkez binası olacak. Diğer yandan, yabancı ülkelerle bağlantı sağlamak için yeni bir telefon santrali inşa ediyoruz ve bu santralın 1500 hattı olacak. Burası da, Olimpiyat Oyunlarından sonra kullanılacak ve Moskova ile tüm dünya arasında haberleşmeye yardımcı olacak. Aynı durum, Ostankino televizyon merkezi için de söz konusu; bu yeni merkez zaten Spartakiad oyunları vesilesiyle hizmete açılmış bulunuyor. Ostankino merkezi ,tüm Sovyetler Birliği'nde renkli televizyon yayınlarını iyileştirmeye de olanak sağlayacak.

S — Konukları kabul ve barındırma sorunlarını nasıl halledeceksiniz?

C — Olimpiyat köyünde yerleşecek 12.500 sporcu bekliyoruz, ancak bunların yanında 900'ü yabancı olmak üzere 3.500 hakemi de barındırmamız gerek; beklenen gazeteci sayısı 7.400; geleneksel olarak Olimpiyat Oyunları sırasında toplanan uluslararası kongre için davetli spor adamları ise 3.000 kişi olacak. Ve nihayet, %50'si yabancı olmak üzere 600 bin turist bekliyoruz.

Dolayısıyla, otellerimizin kapasitesini 27.400 yatak eklemek suretiyle güçlendirdik.

Yaptığımız hesaplara göre, hizmet için kullanılmak üzere 150 bin kişilik bir kadroya ihtiyacımız var. Bunun için, 45 yabancı dil konuşacak 10.500 çevirmen yetiştiriyoruz.

Ulaşım ve beslenme sorunlarımızı da çözmemiz gerekiyor ancak, hazırladığımız planların eksiksiz uygulanacağını ve sonucun olumlu olacağını düşünüyorum.

S — Olimpiyat Oyunları'nı ele alış biçiminiz ya da daha ziyade, Uluslararası Olimpiyat Komitesinin size verdiği inisiyatif nedir?

C — Her olimpiyat kenti kendine özgü bir imaj yaratır. Eğer beklenmeyen hiç bir olayla karşılaşılmazsa, Moskova Oyunları temsil gücü en yüksek Olimpiyat olacaktır çünkü, 130 ülkeden atlet gelecektir. Aynı şekilde, moskovalıların, gelenleri, Sovyetlerin uluslararası eğitimine uygun düşen bir konukseverlik ve sempati ile karşılayacaklarına da inanıyoruz.

Moskova Olimpiyatlarının kendine özgü çizgilerinden bir diğeri ise, kültür alanındaki çok yoğun etkisidir. Hazırladığımız program, bizce, eşine şimdiye dek rastlanmamış bir programdır ve geleneksel zengin kültür yaşamımızı yansıtmaktadır.

Demokrasi güçlerinin eylem birliğine doğru

Baştarafı sf. 1'de

söyleyen Baştürk, sözlerini şöyle sürdürdü: «Seçimlere işçi sınıfı adına katıldığını belirten parti ve bağımsız adaylar seçim plâtformunu siyasi gerçekleri açıklama, sosyalist bilinci geliştirme, demokrasi güçlerinin ve sosyalist hareketin birliğini sağlamaya yönelik adımlar atma açısından bir araç olarak kullanmalıdır.»

Aynı konu ile ilgili görüşlerini sorduğumuz TÖB-DER Genel Başkanı Gültekin Gazioğlu da eylem birliği ile ilgili olarak şöyle dedi: «Türkiye'de öteden beri, klasik anlamlarda da olsa «dört dörtlük» bir demokrasi olmamıştır. Burjuvazi, nisbi özgürlüklere bile tahammül göstermemiş, özellikle düşünce ve örgütlenme özgürlüklerine engeller konmuştur. Demokrasinin yüzkarası 141-142. maddelerden sürekli medet umulmuştur. Egemen sınıflar, ne zaman derin açmazlara düşseler, «bölücülük» yaygaraları koparmışlardır. Ulusal demokratik talepleri bastırmak için «operasyonlar» düzenlemişlerdir. Bugün Türkiye'de çok kaygan bir siyasi ortam vardır. Burjuvazinin çeşitli kesimlerini temsil eden partiler parlamentoyu parsellemişlerdir. Ancak bu durum son çözümlemede parlamentoya «tek sesli koro» görünümünü vermektedir. Emperyalizme bağımlı tekelci sermaye, ekonomik bunalımlarını bir türlü aşamamakta, siyasal ve sosyal çalkantılar durulmamaktadır. Sosyal demokrasi de denenmiş, sorunlar çözümlenememiştir.

«Sosyal demokrasinin faşist zorbalık ve örgütlenmeler karşısında takındığı tutarsız tavırları da eklenirse, tehlikenin ciddiyeti daha iyi kavranır. Tehlike faşizmdir; tüm demokratik hakların yokedilmesidir. Seçimlerden sonra yaratılacak bir hükümet bunalımı tehlikeyi daha da artıracaktır. Bu durum karşısında demokrasi güçlerine düşen tek görev vardır; birleşmek. En geniş demokrasi saflarının faşizme geçit vermeyecek barikatlarını süratle kurmak.

Yaklaşan seçimlerde, sosyal demokrasiden kesilen umutları sosyalizme kanalize etmek, burjuva politikacıları ve en başta faşizmi teşhir etmek önemli bir görevdir. Emeği ve emekçileri savunan tüm sol partiler, sendikalar, dernekler, demokrat basın, tek tek aydınlar demokrasinin savunulması için seferber olmalıdır. Grupçuluk-sekterlik bir yana konulmalıdır. Sol'daki kargaşa son bulmalıdır. Faşizmin tehlikesi dayattığında, demokratik hakları korumanın sosyalistler için baş görev olduğu unutulmamalıdır.»

İstanbul Barosu Başkanı **Av. Orhan Apaydın**'ın da bu konudaki görüşleri şöyle:

«İçinde bulunduğumuz ortamda demokratik düzenin tüm unsurlarıyla ülkemizde yerleşmesi mücadelesine koşut olarak, faşizmin saldırılarından korunması, demokrasiden yana olan herkesin ve her kuruluşun tarihsel görevini oluşturuyor. Gerçekten yürürlükteki toplumsal ve ekonomik sisteme bağlı iktidarların ağır bir bunalıma dönüşen ekonomik ve toplumsal sorunları çözümleyememeleri, çözümleyemeyeceklerinin açığa çıkması, hâkim sınıfları, demokrasi dışı çözümler aramaya yöneltmektedir. 12 Mart modeli yeni bir ara rejim, Avrupa konseyi ile Avrupa ekonomik topluluğuna ters düşmeyecek bir formül olarak çekiciliğini arttırmaktadır.

● İSTANBUL BAROSU BAŞKANI ORHAN APAYDIN

«Parti propagandalarının kısıtlanması Anasaya'ya aykırıdır»

İstanbul (THA) — 14 Ekim seçimleriyle ilgili olarak Yüksek Seçim Kurulunun siyasi partilerin radyo ve televizyondan yapacakları konuşmaların kısıtlanması ve denetlenmesi hakkında aldığı karar üzerine aıçklama yapan İstanbul Barosu Başkanı Orhan Apaydın böylesi bir uygulamanın Anayasa'ya ve seçim yasalarına aykırı olduğunu söyledi.

Apaydın'ın demecinde şu görüşler yeralıyor:

«Gerek Anayasa, gerekse seçim yasaları parti propagandalarının serbestliği ilkelerini kabul etmiştir. Partilerin seçim mücadelesinde propaganda niteliğindeki düşünce açıklamalarını TRT yayınları ile sınırlı da olsa sansür etmek Anayasa'ya ve seçim yasalarına aykırıdır.

Özünde Yüksek Seçim Kurulunun da böyle bir konuda karar verme yetkisi yoktur. Seçimlerin düzen içinde geçmesi düşünce özgürlüğünü ortadan kaldırıcı önlemlerle sağlanamaz.»

TSİP: «NATO tatbikatı Türkiye'nin bağımsızlığına ve Balkanların güvenliğine aykırı»

İstanbul (THA) — TSİP adına bir açıklama yapan Tektaş Ağaoğlu dün başlayan NATO kararlılık tatbikatının ülke bağımsızlığına, Balkanlarda barış ve güvenliğe aykırı olduğunu söyleyerek tatbikatta müttefik kuvvetler adı altında ABD ve İngiliz birliklerinin Saroz Körfezi'nden Trakya'ya çıkartma yapmalarını eleştirmiştir. Ağaoğlu ayrıca bu tatbikat planının komşumuz Bulgaristan'la olan işbirliği ve iyi komşuluk ilişkilerine de uygun düşmediğini belirterek politik ve askerî yumuşamaya uyulmasını istemiştir. Tektaş Ağaoğlu özetle şöyle demiştir:

«Tatbikat planı ülkemizin bağımsızlığına olduğu kadar gerek Doğu Akdenizin gerekse Balkanların barış ve güvenliğine de ters düşmektedir. Plan, bölgemizin, bir gerginlik odağı olarak korunmasını isteyen ABD politikasına göre yapılmıştır. Oysa Akdeniz'in ve Ege Denizi'nin bir barış gölü olması gerekirken girişilen geniş çaplı ve uzun süreli tatbikat politik ve askerî yumuşama sürecine uygun değildir Ayrıca Saroz Körfezi'nden kıyıya çıkacak olan ABD, İngiliz ve İtalyan birlikleri hangi hedef tasarımı içindedirler? Bu çıkartma NATO'nun sivil üyesi olan Yunanistan'a karşı olmadığına göre belli ki seçilen hedef komşumuz Bulgaristan'dır.

İyi komşuluk ilişkileri içinde bulunduğumuz Bulgaristan'ı Türkiye'ye saldıracak bir ülke sayan görünüm altında yapılacak bu çıkartma provası gerçekten bölgesel bir gerginlik durumunda ABD ve İngiltere'nin Bulgaristan'ı doğrudan kuşatma planının bir parçasıdır. Yani tatbikatın finali Balkanların güvenliğini de tehtide yönelik planlar uyarınca yapılmasıdır.»

Nedim Tarhan

Baştarafı sf. 1'de

Köy-Koop mensuplarına olduğu kadar tüm emekçi kesime dönük çeşitli oyunların oynandığını kaydeden Tarhan, traktör dışalımı konusunda yaptıkları başvurunun yanıtsız kaldığını söyledi.

Tarhan özetle şöyle konuştu:

«Bazı bakanların istifasının, bazı milletvekili transferlerinin kökeninde sermaye vardır, emek düşmanlığı vardır. Önce siyasal bunalım yaratma, daha sonra bunalım teorisinden hareketle geniş tabanlı bir hükümet oluşturma girişimleri yapılmakta, böyle bir hükümetin ne kır yoksullarına ne de sanayi işçisi ve diğer halkımıza bir yarar sağlaması beklenemez. Sıkıntı ve bunalımların giderek boyut kazandığı günümüzde köy-koop'a dönük ekonomik baskılar da devam etmektedir.»

Tarhan, Köy-Koop'un anti-faşist doğrultuda çalışmalarını sürdürürken bazı faşizm özlemcilerinin kır emekçilerine ve onların önderlerine saldırdığını anlatarak, MHP küçük kurultayında Köy-Koop'un hedef gösterildiğini bildirdi.

TSİP:

Baştarafı sf. 1'de

hayat koşullarıyla boğuşan eğitim emekçileri, fedakârlıklarına mükafat olarak, daima açlığa mahkûm olmayı, sürgünü, kıyımı görmüşlerdir. Bu çilelere uzunca bir süreden beri faşistlerin tertipledikleri katliamlar eklenmiştir. Faşist saldırılar karşısında en çok kurban veren zümrenin öğretmenler olması tesadüf değildir. Çünkü politikası yalan ve kin üzerine kurulu faşizmin en korktuğu bilinçtir, aydınlıktır.

Bütün bu nedenlerle, faşist zorbalığın boy hedefi öğretmenlerin yığın örgütü TÖB-DER'in faşizme karşı kitlesel mücadele vermesi son derece haklıdır. MC dönemlerinde en çok horlanan ve ikinci sınıf yurttaş muamelesi gören öğretmenler, kendilerinin önemli payı olan bir demokrasi mücadelesiyle MC'nin düşürülmesinden sonra da bir türlü rahat yüzü görmemişlerdir. Bugün faşizmin boy hedefi yaptığı yurttaşlarımız arasında en önde bulunan TÖB-DER'li öğretmenin hiç bir can güvenliği kalmamıştır.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi şimdiye değin izlediği doğru politika ile ve birlikçi tutumla eğitim emekçilerinin sempatisini kazanmıştır. Partimiz her zaman TÖB-DER'in haklı mücadelesinin yanında yer almış, onun bağımsızlık ve demokrasi saflarında yürüttüğü fedakâr ve kararlı mücadeleyi desteklemiştir. Bundan böyle de destekleyecektir.

TÖB-DER'in demokratik hak ve özgürlükler uğruna verdiği mücadele her zaman geniş yankılar uyandırmış, toplumsal etkinlik kazanmıştır. Tüm çalışanların grevli toplu sözleşmeli sendikal hakka kavuşması uğruna yürütülen mücadelede de TÖB-DER'in yönlendirici rolü gerçektir.

Onger: «Emekçi halk CHP'den sırt çeviriyor»

İstanbul — İstanbul bağımsız senatör adayı Bakiye Beria Onger, İstanbul Tabipler Odası toplantı salonunda düzenlediği basın toplantısında, 14 Ekim seçimlerine olağanüstü koşullarda girildiğini belirterek, bir yandan sıkıyönetimin varlığı, öte yandan ekonomik ve politik bunalımın artan derinleşmesi ve buna bağlı olarak faşist tehlikenin varlığını sürdürmesinin, seçimlerin ve herkesin seçimlerde alacağı tavrın önemini arttırdığını söylemiştir.

Konuşmasında, CHP'nin faşist tehlike karşısında demokrasiyi koruma ve geliştirme yeteneğine sahip olmadığını da belirten Onger, «CHP'nin ekonomik bunalıma çözüm getirme yolunda olmadığı tüm açıklığıyla ortaya çıkmıştır. Emekçi halk CHP'den sırt çevirmektedir» demiştir.

«Özgürlük Yolu» Gültekin Gazioğlu'nu destekliyor

İstanbul (Özel) — Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin Kartal toplantısında Özgürlük Yolu adına yapılan konuşmasında CHP'nin iki yıllık icraatı eleştirildikten, kitleler üzerindeki sınıfsal ve ulusal baskılar dile getirildikten sonra seçimlerde ilericilerin izlemeleri gereken tutuma değinilerek «Özgürlük Yolu»nun önümüzdeki seçimlerde nasıl bir tavır alacağı açıklanmıştır.

Konuşmacı özetle şunları söylemiştir:

«İki yıllık iktidarı döneminde kitlelere verdiği vaatlerin hiç birini yerine getirmeyen CHP, emperyalistlerin ve Türkiye büyük burjuvazisinin isteklerine göre davrandı. Başta İMF olmak üzere, tüm emperyalist kuruluşlara teslim oldu. Bu teslimiyet politikasının sonucu olarak uygulanan ekonomik politika; emekçi kitlelerin daha fazla yoksullaşmasını, lokmalarının her geçen gün biraz daha küçülmesini getirdi. Sermayenin istediği «sınıf barışı» politikasını ısrarla izledi. Grev ertelemeleri, lokavtlar birbirini takip etti.

Kardeşler!..

Halk kitlelerini mücadele saflarında birleştirmek için, kitlelerde politik ilginin yükseldiği seçim dönemlerini, en etkin biçmde değerlendirelim. Seçimlerde burjuva partilerini, onların sömürü ve zulüm çarkını, yalanlarını, aldatmalarını teşhir edelim.

Bugün özlenen güçbirliği sağlanamamış ve sol bu seçimlerde de dağınık olmasına rağmen, kendi adaylarıyla seçimlere katılmayan sosyalist, demokrat, yurtsever kesimler için doğru tavır, yerel şartlara göre sol partilerin adaylarına veya varsa bağımsız ilerici adaylara oy vermektir.

Biz ÖZGÜRLÜK YOLU olarak, bu nedenlerle İstanbul düzeyinde Türkiye Sosyalist İşçi Partisi listesinden aday GÜLTEKİN GAZİOĞLU'nu destekliyoruz.»

Kalıcı Eylem Birliği Yolunda

Baştarafı sf. 1'de

kezi eylem birliği yolundaki çabalar için bir dönüm noktası oluşturacaktı. Bizim dışımızdaki nedenlerden dolayı en geniş kapsamlı seçim platformu kurulamadı. Ama bu yolda son derece önemli kazanımlar sağlandı. Seçimlere birlikte katılma önerisi getirdiğimiz çizgilerden TİP bu öneriyi reddetti. Birlik ve Dayanışma Grubu ise merkezi işbirliği yerine bazı illerde yerel işbirliği politikasını yeğledi. Sadece Devrimci-Demokratlar merkezi ve tam işbirliğini benimseyerek ilkesel davrandılar. Böylece bu birliktelik solun kalıcı eylem birliği ve merkezi siyasal işbirliği yolunda önemli bir evrenin başlaması oldu.

Biz seçim birliklerini ve işbirliklerini, daha çok seçimlerden sonraki kalıcı beraberlikler ve iş birlikleri için önemsiyoruz. Çünkü seçim olayı 14 Ekim günü saat 17.00 de bitecektir, ama halk güçlerinin sınıfsal ve ulusal mücadeleleri sürecektir. Çünkü sosyal mücadele sandığa bağlı değildir. Mücadelenin başarısı da ancak ve ancak sosyalist hareketin birliğinden, topyekûn devrimci-demokratik mücadele güçlerinin birlikteliğinden geçer. Bu nedenle, seçimleri birlik yolunda değerlendirmek hayati öneme sahiptir.

Asıl önemli olan, sandıktan çıkacak oyların nümerik ifadesi değildir, belirleyici olan sandık dışında ve toplum hayatının her alanında, yurdun dört bir yanında sürüp giden sosyal mücadeledir. Asıl önemli olan kitlelerin nihai kurtuluşu yolunda mesafe katetmek ve bu süreçte onların güncel sınıf muharebelerine öncülük edebilmektir. Biribirini bütünleyen bu sosyalist ve demokratik mücadele süreçlerinin nihai zafer yolunda kalıcı başarılara ulaşması ise, ancak sosyalist güçlerin birleşip merkezileşmesine, tüm ilerici, demokratik güçlerin ise bir Halk Cephesinde toplanmasına bağlıdır.

DİSK

Baştarafı sf. 1'de

altında anti-demokratik bir ortamda yapıldığını belirtmiş, seçimlerde sosyalist hareketin durumu ve işçi sınıfına bu platformda düşen görevleri şöyle dile getirmiştir:

«Türkiye işçi sınıfı bu seçimlere sosyalist hareketin birliğini sağlamış bir partiden yoksun olarak girmektedir. Seçimlere işçi sınıfı adına katıldığını belirten parti ve bağımsız adaylar seçim platformunu siyasi gerçekleri açıklama, sosyalist bilinci geliştirme, demokrasi güçlerinin ve sosyalist hareketin birliğini sağlamaya yönelik adımlar atma açısından bir araç olarak kullanmalıdırlar.

Türkiye işçi sınıfı bu seçimleri tek kurtuluş yolunun SOSYALİZM olduğunu bilerek değerlendirecektir.»

---

5 kişiyi

Baştarafı sf. 2'de

amacı şeriatçı bir düzen kurma olan bir örgüt de kurdukları belirtilen sanıkların diğer suçları arasında soygun, gasp ve polisle silahlı çatışmada bulunma da yeralıyor.

Öte yandan Türk İntikam Tugayı üyesi bir faşistte Tarsus'ta yakalandı. Yakalanan Şaban Şaşmaz Avni Koçak isimli bir gazete satıcısını öldürmüştü.

Aynı zamanda Tarsus ÜGD muhasibi olan Şaban Şaşmaz'ın bir süre önce yakalanan aynı örgüt mensubu kişilerle işbirliği yaptığı açıklandı.

Şaban Şaşmaz'ın Avni Koçak'ı halen yakalanamayan Mustafa Çataklı'nın yönettiği motosikletten açtığı ateş sonucu öldürdüğünü itiraf ettiği kaydedilirken, Mustafa Çataklı ile birlikte sol eğilimli kişilerin gittiği kahveyi de kurşunladıkları belirtiliyor.

Demirel

Baştarafı sf. 1'de

mektedir. Nitekim, mahkeme kararı olmaksızın sayın Ecevit tarafından suçlu ilan edilen pek çok kimse mahkemelerin huzurunda beraat etmiştir. Ayrıca, bizim seçimlerden sonra ne yapabileceğimizi de o günün şartları gösterir. Bu konuda AP'nin yetkili organlarınca verilmiş bir karar yoktur. Esasen AP'nin yetkili organları, ihtimaller üzerine karar vermez.»

Gerçek Durum

tinin kendi görüşleri doğrultusunda seçmen desteği kazanma, ya da seçmenleri sandığa gitmemeye çağırma hakkı eksiksiz olarak işliyorsa, ancak o zaman, seçimlerin demokratik niteliğinden ve genel oy hakkının serbestliğinden sözedilebilir.

● Şayet bir siyasal partinin görüşleri, düzenin yasalarının koyduğu kurumlarla denetimine tabi tutulursa, genel oy serbestliğinden sözedilemez. Çünkü yasalar mutlak değildir. Şayet kurulu düzen ve onun yasaları toplumun büyük çoğunluğunu oluşturan halkın çıkarlarına aykırıysa, bu yasalara karşı çıkmak, halktan yana her siyasal partinin sadece hakkı değil, aynı zamanda görevidir de... Sadece düzeni savunan partileri koruyan bir seçim mevzuatı, düzene (mevcut sosyo-ekonomik sisteme) karşı çıkan ve yepyeni bir düzenin kurulmasını isteyen partileri, düzenin kuralları içine bağlamayı amaçlar.

● Şayet Türkiye'de burjuva demokrasisinden sözedilecekse ve büyük burjuva partileri batı demokrasilerini örnek gösteriyorlarsa, unutmasınlar ki, o savunur gözüktükleri burjuva demokrasilerinde, işçi sınıfı partileri, kapitalist sınıf egemenliği (burjuva diktatörlüğü) yerine, proletarya diktatörlüğünü kurma hedeflerini serbestçe söyleyebilmektedirler.

● Burjuva toplumlarında, işçi sınıfı partilerinin kendilerine dayatılan mevzuata bağlı kalarak siyaset yapmaları beklenemez. Çünkü bu partilerin varoluş nedenleri zaten kapitalist düzene ve burjuva diktatörlüğüne karşı çıkmaktır. Bu partiler, burjuva diktatörlüğünün egemenlik mevzuatına (kapitalist düzenin üst yapısına) karşı mücadeleyle yükümlüdürler ve kitleleri o üstyapıya karşı bilinçlendirmek ve mücadeleye sevketmekle görevlidirler.

● Bu nedenle, kapitalist düzen ve burjuva diktatörlüğü, tarihsel süreçte mutlak olmadığı gibi, onun üst yapı kuralları da mutlak ve ebedi değildir.

● Genel oyun serbestçe değerlendirilmesi, ancak genel oy platformunun kapitalist egemenliğe karşı kitleleri uyarma, bilinçlendirme ve örgütleme yolunda kullanılması ile mümkündür. Bu olmadığı takdirde seçimlerin serbestliğinden de sözedilemez.

● Türkiye'de seçimlerin 141-142'ci maddeleri, siyasal partiler yasasının şoven nitelikli 89'cu maddesi ve seçim kanunu başta olmak üzere birçok anti-demokratik hükmün tasallutu altındadır. Bu nedenle seçimler zaten anti-demokratik kayıtlarla yapılmaktadır.

● Siyasal partilerin TV ve radyo konuşmalarına sansür konulması ise mevcut anti-demokratik kayıtları daha da artırmaktadır.

● YSK'nun ilgili kararında, mevcut yasalara göre bile uymayan yanlardan birisi, bu kurumun böyle bir yetkiye sahip olmadığıdır. Bir görüşün anayasaya aykırı olup olmadığı konusunda ancak Anayasa Mahkemesi mütalâa bildirebilir. Anayasa Mahkemesinin yetkileri arasında da, siyasal partilerin propaganda konuşmalarının denetlenmesi diye bir hak **yoktur.**

● Başka bir nokta da şudur: Anayasaya veya onun belirli hükümlerine karşı çıkmak ve onları eleştirmek, mevcut yasalara göre dahi suç değildir. Örneğin, Demirel, yıllardan beri anayasaya —daha doğrusu onun bazı liberal ve demokratik maddelerine— karşı çıkar durur. Aynı şekilde, sosyalist ve ilerici güçler de anayasadaki anti-demokratik hükümlerin tümüyle karşısındadırlar. Şu halde, şimdiki yasalar bile anayasayı mutlaklaştırmamışken, Yüksek Seçim Kurulu'nun anayasayı mutlaklaştırması, fakat bununla da kalmayıp, kendisinde olmayan bir yetkiyi kendisine vehmederek kullanmaya kalkışması demokrasiyle bağdaşmaz.

● Ve nihayet YSK kararında hukuka aykırı olan diğer bir yan daha vardır: Herhangi bir kuruluş ya da kişi yasalarda suç sayılan bir fiile başvurabilir. Yasalar ancak o fiilin **meydana gelmesinden sonra** işletilir. Bir başka deyişle, hukuka göre, yurttaşlar yasalara aykırı olan bir davranışa —onun sonuçlarını ve cezasını göze alarak— başvurabiilrler. Hukuk, suçun işlenmesine engel olmanın yolu olarak ceza müeyyideleri getirmiştir. Ve bu müeyyideler ceza yasalarında somutlanır. Bu müeyyideleri bilen ve **davranışının sonuçlarına razı olan yurttaş,** yasaların suç saydığı fiiller konusunda tercihini istediği gibi kullanabilir. Yasaların suçu önleyici niteliği ancak onların getirdiği müeyyidelerdir.

Örneğin, bir yazar ya da gazeteci **yasalara göre suç olan bir yazıyı yazabilir.** Hukuka göre buna kimse engel olamaz. Yasalar, ancak o suç sayılan fiil gerçekleştikten sonra harekete geçirilebilir. Aksi halde, çıkan bütün yayınların yazılarının bir devlet (yargı) kurumu tarafından incelendikten sonra baskıya verilmesi gerekir ki, bunun da adı SANSÜR'dür. Ve buna ancak faşist rejimlerde rastlanır.

Şu halde nasıl ki, bir yazar, yazısını ya da kitabını yazarken yasalar önünde suç işleyip işlememekte **serbest ise** ve yazıları devletin sansüründen geçmiyorsa, toplum yaşamını bir gazeteden ya da dergiden çok daha fazla etkileyen siyasal partilerin de radyo-TV'deki seçim konuşmalarının da önceden denetlenmemesi şarttır.

Nasıl ki, basında bir yazı ya da kitap yayınlanmadan önce devlet kurumlarının iznini almak sansür ise, siyasal partilerin konuşmaları yayınlanmadan önce YSK'nın onayına almak da ondan daha vahim bir sansürdür.

FAŞİST TERÖR

Baştarafı sf. 2'de

lerin korunmasında görevlendirilmiştir» demiştir.

İçişleri Bakanı'nın seçim güvenliği konusundaki sözlerine rağmen, seçimlere yaklaşırken faşist saldırıların tırmanış gösterdiği kaydedilmiştir.

Geçtiğimiz Cumartesi günü faşistlerce vurulan Genel-İş Sendikası Gaziantep Şube sekreteri Mehmet Ali Tütüncü, tedavi edilmekte olduğu SSK hastahanesinde kurtarılamayarak ölmüştür.

Manisa'nın Akhisar ilçesinde biri muhtar iki kişiyi öldüren faşistler, kaçmışlardır. Yüzlerce kişinin gözleri önünde işlenen cinayetin, korku nedeniyle bir tek tanığının bulunmadığı, bu yüzden çarşı esnafının polis zoruyla ifadelerinin alınacağı bildirilmiştir. İlçede havanın gergin olduğunu bildiren yetkililer, bir yürüyüşe izin vermeyeceklerini, ancak cenaze töreninin «yasalar çerçevesinde yapılacağını» belirtmişlerdir.

Öte yandan, Eskişehir Eğitim Enstitüsü Müdür muavini Niyazi Atak'ı ağır şekilde döven üç faşistten biri tutuklanmış, diğer iki kisi ise serbest bırakılmıştır.

İşçi Sınıfının Görevi Ekonomik ve Siyasi Örgütlenmeyi Hızlandırmaktır

İşçi sınıfının sendikal birliğinin sağlanması görevi, DİSK'in gündemindeki başlıca görevlerden biri olma özelliğini sürdürüyor. DİSK, kendi dışında sarı ve bağımsız sendikalarda örgütlü işçileri sendikal birliğe götürme, tek çatı altında toplama görevini ihmal edemez. Ancak bu yapılırken, daha doğrusu bunu başarmak için, öncelikle DİSK içindeki olumsuzluklar da sona erdirilmelidir. İşçi sınıfımızın ileri sendikal örgütlenmesi olan DİSK içinde farklı ilerici siyasi eğilimlerin bulunması doğaldır. Doğal olmayan, DİSK'in bütünlüğünü bozucu, grupçu ve bölücü davranışlar içine girilmesi, ya da bu farklı eğilimlerin varlığını inkârdır. DİSK, sendika içi demokrasiyi ilkeli bir anlayışla uygulamalı, birlik ve bütünlüğünü daha da pekiştirmelidir.

YAŞASIN İŞÇİ SINIFININ ULUSLARARASI DAYANIŞMA VE MÜCADELE GÜNÜ 1 MAYIS
DİSK KOCASİNAN BELEDİYE İŞÇİLERİ-GENEL-İŞ

GENEL-İŞ ÜYELERİ 1 MAYIS'TA

Onümüzdeki dönem, başta Maden, Tekstil, Gıda işkolları olmak üzere, pek çok işkolunda toplu iş sözleşmesi görüşmelerinin başlıyacağı dönemdir. Tekeller, işçi sınıfının taleplerini bastırmak ve sendikaları «kendi isteklerine boyun eğmeye zorlama» hazırlığı içindedir. Özellikle MESS işverenleri, DİSK üyesi maden işçilerini şimdiden yıldırma gayretleri içindedir. DİSK, bütün bunları hesaba katarak, patronların gayretini boşa çıkarmak zorundadır. Tekellerin gerici özlemlerine geriletilmesinde, işçilerin mücadeleden zaferle çıkmasında, DİSK'in birleştirici ve güçlü olmasının katkısı büyük olacaktır. Tekelci sermayenin yeni hükümet modelleri aranışının bir nedeni de, ücret artışlarının kendi istediği sınırlarda kalması ve işçi sınıfının ekonomik- demokratik mücadelesinin bastırılmasıdır. Seçimlerden demokrasi güçlerinin yeni kazanımlarla çıkarak, sermayenin gerici niyetlerini uygulamaya geçiremiyeceği bir ortamın yaratılmasında, DİSK'e de düşen görevler vardır ve DİSK bu görevleri yerine getirdiği ölçüde, işçi sınıfı ve emekçi halkımızın taleplerini yükseltmede etkinlik kazanacaktır.

CHP ve İşçiler

CHP, 1977 seçimlerinde işçi sınıfımıza ve emekçilere yığınla vaatte bulundu. İşçi sınıfı, CHP'ye ekonomik ve demokratik vaadlerini yerine getirmesi için bir fırsat verdi, seçimlerde CHP'yi destekledi.

Aynı yıl yapılan mahalli seçimlerin ardından işbaşına gelen CHP ağırlıklı hükümet, vaadlerini unutmuşcasına davrandı, işçilerin taleplerine kulaklarını tıkadı.

İşçiler, iş güvenliğinin sağlanmasını talep ediyor, CHP ağırlıklı hükümet ise, patronların onbinlerce işçiyi sokağa atması karşısında sessiz kalıyor, işçi direnişlerinin üzerine polis ve jandarmayı sürüyordu.

İşçiler, hayat pahalılığının önünün almasını beklerken, CHP hükümeti, IMF'nin ve yerli tekellerin isteklerine uyarak devalüasyonlar yapıyor ve fiyatların füze hızıyla yükselmesine yol açıyordu.

İşçiler, ücretlerin yükseltilmesi için grev mücadelesine giriyor, hükümet, grevleri erteliyerek onların mücadelesini engellemeye ve ekonomik bunalımın yükünü işçilerin sırtına vurmaya çalışıyordu.

İşçiler lokavtın suç olduğunu ve kaldırılması gerektiğini savunuyor, hükümet ise yaygınlaşan lokavt uygulamaları karşısında seyirci kalıyordu.

İşçiler, faşist saldırılara göğüs gerdiler, faşist tehlike karşısında kararlı olunmasını istediler. CHP hükümeti, faşist milliyetçi harekete karşı tam tersini yaparak ödün üstüne ödün verdi.

İşçiler çalışma koşullarının düzeltilmesini istedi, hükümet bu konuda verdiği sözlerde de durmadı.

İşçiler, yeni vergi yasasının çıkmasını, asgari ücretin vergiden bağışık olmasını talep etti. CHP ağırlıklı hükümet ise, yasanın çıkması konusunda hiç bir etkin çaba göstermedi ve işçileri oyalamakla yetindi.

Şimdi işçiler, seçimlerde CHP'ye ders vermek, oylarını CHP'den hesap sorulmasını sağlıyacak biçimde kullanmak istiyorlar. CHP ise, sıkılmadan işçilerden oy istemeye devam ediyor.

CHP'nin işçilerden bu seçimlerde alacağı, sadece koca bir ders olacaktır.

FAŞİZME GEÇİT VERMİYECEĞİZ
DİSK HAKLI MÜCADELENİZDE SONUNA KADAR BERABERİZ! TEKNİK EMPRİME İŞÇİLERİ

Faşizme geçit vermiyeceğiz diyen Tekstil işçileri

Metal işçileri, MESS patronlarına geri adım attıracaktır

CHP ve DİSK

DİSK, 1973 ve 1977 seçimlerinde, emekçilere ekonomik ve demokratik haklar vaad eden CHP'yi destekledi. CHP'nin 1976 kasımındaki kurultay kararında, demokratik hak ve toplumsal isteklerin sağlanması gerektiği belirtilmişti. DİSK, bu vaadler üzerine bu seçimlerde, işçilerin ve emekçi halkımızın CHP'yi desteklemesinin yerinde olacağını savundu ve etkin olarak destekledi.

CHP, hükümet olur olmaz, bütün vaadlerini unuttu ve DİSK'e sırt çevirdi. Türk-İş'le Toplumsal Anlaşma imzalayan ve tekellerin isteğini yerine getiren CHP, ne ücretlerin tespiti, ne de sendikal haklar konusunda DİSK'le hiçbir görüşme yapmayı istemiyordu.

DİSK, tüm çalışanlar için toplu sözleşmeli ve grevli sendikal hakların verilmesini istiyordu. CHP ise, DİSK'in zayıf düşürülmesi için ne gerekiyorsa onu yapıyordu.

DİSK, 16 Mart katliamını protesto için 2 saatlik iş bırakma eylemi uyguladığında, CHP, DİSK'i sorumsuzlukla suçluyordu. DİSK, faşist teröre karşı etkin mücadele yürütülmesini ve faşist odakların kapatılmasını isterken, faşist harekete karşı kitlesel bir mücadele yürütürken, CHP hükümeti faşist milliyetçi harekete taviz üstüne taviz veriyor, MHP'yi kardeş parti ilân ediyordu.

İşte DİSK'in 4. Olağan Yönetim Kurulu Toplantısı'nda bütün bu gerçekleri ve 14 Ekim seçimlerinde demokrasi güçleri içinde kendi tavrının ne olması gerektiğini değerlendirerek, CHP'nin uzlaşmacılığının açığa çıkmasında üzerine düşen görevi yapması bekleniyor.

Demokrasi Sınavında DİSK'in Görevleri

Sınıf mücadelesi gittikçe çetinleşiyor. Bu çetin sınav günlerinde emekçi sınıf güçlerimizin çıkarlarını ödünsüz savunmak gerekir. Tek başına bu da yeterli değildir. Mücadeleyi doğru taktik yöntemlere oturtmak zorunluluğu var.

İşçi sınıfının sosyal mücadeledeki öncülüğünü, teorik formül olmaktan çıkarıp nesnel ve politik zorunluluk haline getiren, onun pratik eylemidir. Siyasal ve demokratik, topyekûn demokrasi güçlerini bekliyen önümüzdeki dönem, işçi sınıfının fonksiyonel etkinliğini de bekliyor.

Bu yazının yazıldığı sırada DİSK Genel Yönetim Kurulu, gündemini görüşmeye devam ediyordu. Eğer toplumsal hayat aynen yansımış ise, bu gündem oldukça yüklü olmalıdır. Ve sadece seçimlere ilişkin bir soyut tutum tesbiti olmaktan uzak kalmalıdır alınacak kararlar.

Görevler çok yönlüdür. Buna ek olarak DİSK'in yükleneceği görevler ağır da olacaktır. Çünkü siyasal ve sınıfsal hasımlarımızın saldırıları çok yönlüdür ve çok ciddi hedeflere yöneliktir.

Tekelciler bir yandan işçi sınıfının ileri kollarına karşı yoğun bir ekonomik saldırı hazırlığını yürütüyorlar. Ama öbür yandan, daha uzun vadeli çözümler için, demokrasinin en geri sınırını bile zorlamayı ihmal etmiyorlar. Bütün güçleriyle bu noktaya abanıyor olmaları, onların çıkışsızlığının göstergesidir.

Sosyal demokratlardan oluşan hükümet, gelişmeleri etkiliyemediği kadar, gelişmelerden etkilenmemek için de çaba harcıyor. Bu, CHP solundaki güçleri mutlaka uyarması gereken bir durumdur. Burjuva kampta siyasal hesaplar, CHP'yi henüz gözden çıkarmış değil ve CHP bu hesapların dışında kalmamak gayreti içindedir.

Bu genel sorunların önemi yanında DİSK'e düşen görevlerin niteliğini belirliyen öteki faktör, onun içinde bulunduğu örgütsel sorunlardır. İşçi sınıfının ilerici sendikal dinamiklerinin birleşebileceği tek hedef DİSK'tir. Ve DİSK, bu zorunluluğa cevap verecek bir örgütsel uyum ve birlik içinde bulunmalıdır. DİSK'in birliğini hala daha öne çıkaramamış eğilimlerin zararsız hale getirilmesi, onları bu birliğin vazgeçilmez öğeleri olarak gören bir anlayışla sağlanabilir.

DİSK gittikçe çetinleşen sınıf görevlerinin üstesinden gelebilmek için, örgütsel birliğini, öteki emekçi sınıf kesimleriyle eksiksiz bir dayanışma içinde mücadele alanlarına sokabildiği zaman etkin ve belirleyici olabilecektir. Çalışanların mücadelesinde gözle görülür bir canlanma vardır ve işçiler her zaman olduğu gibi, bugün de, bu sınıf kardeşlerinin yardımına koşmanın sabırsızlığı içindedirler.

O halde, tekellerin saldırılarına karşı koyma hazırlığı içinde olması gereken DİSK, anti-tekel mücadelenin öteki sosyal güçleriyle dayanışmaya da hazır olmalıdır.

Ve bütün bunlara, gerici siyasal güçlere karşı alınacak kesin tutum eşlik etmelidir. İleri siyasal çözümler bizim için, burjuva politikalarının bütün varyantlarından bağımsızlaşmak, işçi sınıfı politikalarını güçlendirip başarılı kılmakla elde edilebilecektir. DİSK'e bu konuda da, işçi sınıfının çıkarlarının bağımsızlığı doğrultusunda adımlar atmak düşmektedir. Bu, önümüzdeki seçimlerde gerici burjuva partilerinin karşısında işçi sınıfının çıkarlarını CHP ile somutlamanın mümkün olmadığını tesbit etmekten geçer. Sosyal demokrasinin işçi sınıfı üzerindeki oyalayıcı ve saptırıcı politikalarının bundan böyle geçerli olamıyacağı kanıtlanmalıdır.

Bütün bunlar, halk güçlerinin birliğini sağlamlaştıracak, sol güçlerin dağınıklığını giderecek sonuçlar alabilmemizi sağlamalıdır. Bu da, sosyalist ve demokratik güçler içindeki ayrılık eğilimlerinin yalnız bırakılmasıyla, işçi sınıfının ve tüm emekçi sınıf hareketinin birliğine yönelik politikaların desteklenmesiyle mümkün olacaktır. DİSK'in önünde duran ve mutlaka çözüm getirmesi gereken sorunlardan biri de budur.

Bu görevler DİSK yönetici organlarının ya da bağlı sendika yönetimlerinin görevleri değil, işçi sınıfımızın sendikal hareketinin topyekûn görevleridir. Görevleri yaratan ve bu şekilde biçimlendiren sosyal gerçeklik, işlevini de kendi mantığına göre sürdürecektir.

Gerçek Konuşalım

Hüseyin Hasançebi

Sandığa Ters Düşse Bile

«Ara rejim» burjuva demokrasisinin kesintiye uğradığı döneme tekabül eden rejime verilen isimdir.

Cümle içinde bu kadar basit kullanılabilir; tarifi bu kadar kolaydır.

Ama, kavramların hayattaki somut içerikleri hiç te bu kadar basit değildir ve tarif edilmeleri de bu denli kolay olmaz.

Demirel bile «Ara rejim»li cümleler kurabilir ama bu rejimin kendisini bir türlü kuramaz. Sandık adamı olduğu için ve demokrasiyi sandığın kuytu köşelerinde tanıdığı için, yetenekleri bir «ara rejim» kurmaya yetmez.

İşte bu nedenle Demirel «ara rejimi» sandığa ters bulur. Sandığı ters çevirince içinden «ara rejim» yerine Demirel düşer ama sandığın tersi olan rejim Demirel'in «tersi»dir!

Ve her nedense bu «ara rejim» sadece sandığa ters düşer! Halbuki milyonlarca işçi, emekçi, memur, esnaf, öğrenci, aydın, köylü... Bunlar da «ara rejim»e ters düşmektedirler.

O halde Demirel'in, «Ara rejim»i sandığa ters bulmasındaki mantık nasıl çözülür?

Demirel sandık kurdu olduğu için, sandığı kemirmiş ve yıpratmıştır. Bu nedenle, sandığa hem «tersi» düşmüştür, hem de şimdi artık kendisi de sandığa ters düşmüştür. O halde, özlenen, beklenen, tezgahı kurulan ve son günlerde en çok tartışılan bu «ara rejim» sandığa ters düşse bile Demirel'e ters düşmez.

Demirel'in bu konuda bir kuşkusu varsa, o da 12 Mart'ı zaman zaman hatırlamasındandır. Bilindiği gibi, 12 Mart rejimi de «ara» idi ve başlangıçta Demirel'e ters düşmüştü. Ama Demirel zamanında toparlanmasını bilmiş ve bu rejime uygun düşmeyi başarmıştı.

İşte Demirel, böyle bir aksaklığın ikinci defa tekrar etmemesini, sandığa ters düşen bu «ara rejim»in kendisine ters düşmemesini istemektedir. Gerçi böyle bir rejimi yaratmaya kendi gücü yetmiyor ama gücü yetenlerle tam bir uyum içinde olabileceğini göstermeye çalışıyor.

Kaldı ki, Demirel de biliyor «ara rejimciler»in sandığın ve kendisinin iradesinden bağımsız olduklarını. Ve bunun için, şansını onlara bağlaması gerektiğini de biliyor.

Olduğu kadarıyla sandıkla, olmadığı zaman «ara rejimciler»le.

Amaç aynı olduktan sonra!...

«PATRONU DİZE GETİRECEĞİZ»

Cengiz Arıbaş Düzce'den bildiriyor — Düzce'ye 3-4 km. uzaklıkta kurulu bulunan Topuz Termo A.Ş. işyerinde çalışmakta olan 53 işçiden 29'u ücretleri dahi ödenmeden işten atıldı.

Patronun işçileri hiçbir gerekçe göstermeden ve ücretlerini gaspederek işten atması işçiler arasında ve ilerici çevrelerde nefretle karşılandı. Atılan işçilerden Ömer Öztürk'ün ifadesine göre, bir aydan beri işçilerin parasız kalmaları, durumlarının kötü olması, onları yıldırmayıp daha da biledi.

Ömer Öztürk, işten çıkarılmaları konusunda şöyle dedi: «Biz atılan 29 arkadaş ve fabrikada kalan öteki arkadaşlar tek bir yumruk gibiyiz. Bizi bu kışa girerken açlığa mahkûm etmek isteyenlerin hevesleri kursaklarında kalacaktır. Hakkımızı söke söke alacağız.» Ayın 26'sında toplu sözleşmeye oturacaklarını, hatta bankada bloke edilen paralarını alarak işlerine tekrar döneceklerini, yalnız arkadaşlarının sabırlı olmalarını isteyen Ömer Öztürk «İşten atılmaların yaygınlaştığı şu dönemde sabırlı ama kararlı olununca, patronlar diz çöker» dedi.

Düzce'deki demokratik kitle örgütleri de işçilerle dayanışmalarını sürdürüyor.

●

TÖBANK İŞÇİLERİNİN MÜCADELESİ SÜRÜYOR

Töbank'ta Bank-Sen'e geçen emekçilere yapılan baskıları protesto için bu kez de İzmir Hatay Şubesinden Hüseyin Topçu açlık grevine başladı. Konuyla ilgili olarak basına bir açıklama yapan sendika yetkilileri şöyle dedi:

«Töbank'ta sarı sendika Töbank-Sen'den ayrılarak Bank-Sen'e geçen emekçilerin kendilerine uygulanan yasa dışı baskılara karşı yasal protesto eylemleri sürüyor.

«Önceki gün 4 günlük açlık grevinden sonra fenalaşan Hüseyin Şenergüç, doktorların müdahalesiyle eylemine son vermişti. Bu kez de Töbank İzmir Hatay Şubesi emekçilerinden Hüseyin Topçu açlık grevine başladı.

«Hüseyin Topçu Töbank emekçilerinin Anayasal Sendika Seçme Özgürlüğüne yapılan saldırıyı protesto için açlık grevine başladığını, Töbank emekçilerinin yasal haklarına canları pahasına da olsa sahip çıkacaklarını söyledi.

«Bilindiği gibi Töbank emekçilerinden 150'si Bank-Sen'e geçtikleri için işten çıkarılmışlardı.»

ANKARA MİNE MAĞAZASINDA 28 İŞÇİ İŞTEN ATILDI

Gerçek (Özel) — Ankara'da Zafer pasajı yanındaki Mine Konfeksiyon mağazasında çalışan 53 işçinin DİSK'e bağlı Bank-Sen'de örgütlenme girişimleri üzerine işveren Osman Ünal, 28 işçinin işine son verdi.

Bu işyerinde Bank-Sen'in toplu sözleşme yetkisi istemesi işverenin yasadışı uygulamalarını başlatmasına neden oldu. İşçilerin sendikalaşmaktaki kararlılıklarını kırmak için çeşitli yollar deneyen işveren, bu kez de yasalara aykırı olarak 28 işçiyi işsiz bırakma yolunu seçti.

Bugüne kadar işçileri fazla çalışma ücreti ödemeksizin günde 12 saat asgari ücretle çalıştıran, birçok işçinin ise sigorta primlerini dahi ödemeyen Mine patronu, 28 işçiyi işsizliğe mahkum ederken diğer işçiler üzerinde de yasa dışı baskılarını sürdürüyor.

● «ÜCRETLER ÜZERİNDEKİ BASKI ÜST DÜZEYDEDİR»

Ankara (THA) — Türk-İş'e bağlı Yol-İş Federasyonu yönetim kurulu Kıbrıs'ta toplanarak yürütme kurulunun raporunu görüştü. Raporda, Türkiye'nin ekonomik durumu ve işçi sorunları üzerinde şu görüşlere yer veriliyor:

«Türkiye'nin bugünkü ekonomik yapısıyla, ne kadar yardım yapılırsa yapılsın, bir süre sonra gene aynı durumla karşılaşılacağını bildiren Batılı ülkeler, bu nedenle gerekli önlemlerin alınması gereğini vurguluyorlardı. Bu da IMF'nin önerilerini kayıtsız şartsız kabul etmekti.

«Genel olarak IMF önerileri, ekonominin serbest rekabet ve piyasa kurallarına göre işletilmesini öngörmekteydi.

«IMF ile anlaşılan temel noktalar, bu bunalımı aşmadan ziyade, bugünkü düzeyinde dondurmayı sağlamadan öte bir kazanım getirmeyeceğe benzemektedir.»

O'NUN HİKAYESİ

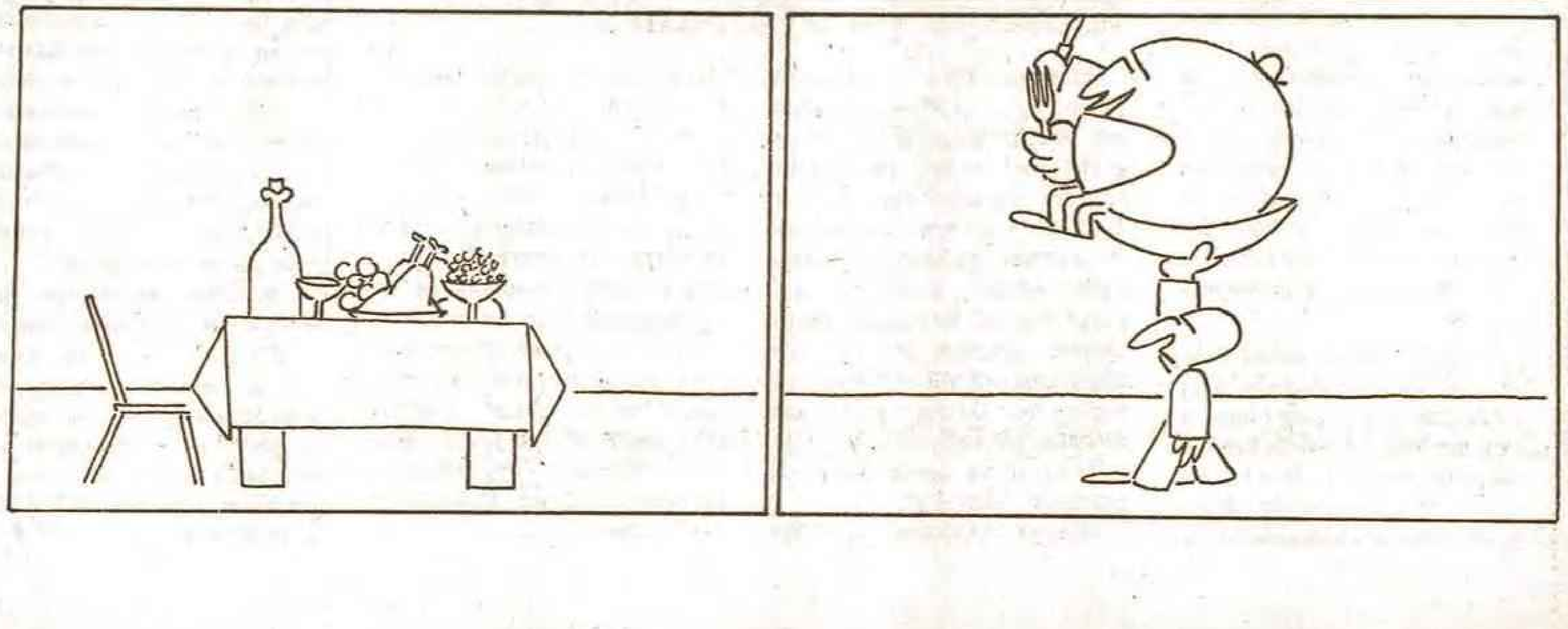M.DOĞRUER